

Document de Programare
DEZVOLTAREA TURISMULUI
IN JUDEȚUL MARAMUREȘ
2007-2013

Draft 4

Octombrie 2006

CONSILUL JUDEȚEAN MARAMUREȘ

INTRODUCERE

Viziunea de dezvoltare a Județului Maramureș

CAPITOLUL I

EVOLUTII IN TURISMUL MONDIAL SI TURISMUL ROMANESC

CAPITOLUL II

STAREA ACTUALA A TURISMULUI ÎN JUDEȚUL MARAMUREȘ

CAPITOLUL III

COMPETITIVITATEA JUDEȚEANĂ IN TURISM

CAPITOLUL IV

ANALIZA PRODUSELOR TURISTICE

CAPITOLUL V

ANALIZA SWOT

CAPITOLUL VI

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A TURISMULUI IN JUDEȚUL MARAMUREȘ

CAPITOLUL VII

MONITORIZARE

ANEXE

- LEGISLATIE

- COERENTA INTERNA SI EXTERNA

- PROPUNERI DE PROIECTE PENTRU TURISM PE PERIOADA 2007-2013

INTRODUCERE

Viziunea de dezvoltare pe termen lung a Județului Maramureș (2027)

Județul Maramureș prin amplasarea și dotările sale infrastructurale îndeplinește un rol strategic pentru dezvoltarea turismului în Transilvania de Nord și în România.

Domeniile de excelență ale județului, care se disting prin potențialul lor inovativ, "dezvoltare tehnologică" și poziționarea pe pietele europene a produselor sunt: agricultura, industria alimentară și a bunurilor de consum (mobiliere și confecții), industria de mașini și echipamente, turismul și IT&C.

Județul dispune de un valoros capital uman, sistemele de educație și formare continuă a adulților și învățământ universitar fiind recunoscute la nivel internațional.

Obiective strategice de dezvoltare pe termen lung

Pentru ca Județul Maramureș să ajungă așa cum ne dorim în 2027, este necesar ca în prima perioadă de programare 2007-2013 (din cele trei care vor decurge până la termenul stabilit în viziune) să fie atinse următoarele obiective strategice:

1. Creșterea competitivității economiei județene prin stimularea activităților inovative în scopul obținerii de produse cu valoare adăugată ridicată, mai ales în sectoarele prioritare;
2. Asigurarea securizării accesului la coridoarele europene și dezvoltarea infrastructurii suport pentru susținerea activităților economice și sociale ale poliilor de dezvoltare din regiune;
3. Dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea gradului de ocupare pe piața muncii, prin modernizarea învățământului, dezvoltarea de abilități antreprenoriale și promovarea educației adulților și a formării continue.

Strategia Județului Maramureș pe perioada 2007-2013 se conturează ca un model de dezvoltare urbană și rurală, cu accent pe creșterea economică, prin specializarea funcțională a teritoriului (model economic).

Abordarea spațială

Pentru realizarea obiectivului transversal de mobilizare și implicare în procesul de planificare strategică a masei critice de grupuri locale de inițiativă, s-au constituit în Județul Maramureș Comitetul de Planificare Județeană, sub-divizat în grupuri de lucru tematice (conform Programelor Operaționale Sectoriale - de Dezvoltare a Resurselor Umane, Protecția Mediului, Creșterea Competitivității Economice, Îmbunătățirea Infrastructurii de Transport, Dezvoltarea Turismului și Dezvoltare Rurală). Scopul Comitetului este elaborarea strategiei locale de dezvoltare durabilă și identificarea de proiecte care pot asigura avantaje competitive județului.

Abordarea spațială a politicii de dezvoltare pe perioada 2007-2013 a fost ghidată de o serie de documente de amenajare a teritoriului elaborate la nivel județean, dar s-a realizat practic prin implicarea Consiliului Județean. La nivelul județului Maramureș a fost elaborată o metodă de împărțire a teritoriului în unități teritoriale de planificare (UTP). Aceste UTP-uri corespund unor zone care au anumite caracteristici comune, precum și o funcționalitate unitară. Astfel, UTP-ul se poate individualiza printr-o identitate culturală comună, prin gravitația în jurul aceluiași centru de influență, prin relații strânse de colaborare economică între localitățile componente etc. UTP-ul este

compus din mai multe unitati administrativ-teritoriale (comune si orase) fara ca limitele sale sa tina cont neaparat de granitele judetene.

Specializarea functionala

Consiliul Judetean a fost solicitat sa identifice sectoarele economice prioritare la nivelul fiecărei Unitati Teritoriale de planificare, pe baza a trei criterii:

- existenta (sau nu) in zona a unor resurse naturale care pot sustine dezvoltarea sectorului
- structura sectoriala a economiei locale
- existenta fortei de munca bine pregatite in zona sau in zonele limitrofe (sau cel putin a infrastructurii de invatamant necesare, in special invatamant profesional si tehnic si/sau universitar).

Sectoarele prioritare au fost apoi punctate in functie de potentialul competitiv, potentialul inovativ, potentialul de antrenare si rangul polului de dezvoltare (conform Planului de Amenajare a Teritoriului Maramureș).

Aceasta abordare strategica, respectiv planificarea pe baza specializarii functionale menite sa asigure avantaje competitive, va trebui sa se regaseasca si in planificarea invatamantului profesional si tehnic, dar si in planificarea legata de piata muncii, deoarece reiese clar nevoia de fortade munca calificata in sectoarele respective.

Elaborarea Documentului de Programare pentru Dezvoltarea Turismului in Județul Maramureș, aferent perioadei 2007-2013 are la baza trei principii importante:

- vizibilitate si lucru in parteneriat
- orientare strategica
- coerenta cu alte documente de planificare regionale si locale.

Documentul a fost conceput in mai multe etape de lucru, fiind elaborat in paralel cu celelalte Documente Regionale Sectoriale de Programare, corespunzatoare Programelor Operationale Sectoriale nationale.

Strategia de dezvoltare a Județului Maramureș pentru 2007-2013**OBIECTIV GENERAL**

Cresterea economiei județene prin dezvoltare policentrica si specializare functionala pentru diminuarea disparitatilor urban-rural , la nivel economic, social si de mediu si cresterea standardului de viata județean.

1. Cresterea atractivitatii județului prin imbunatatirea competitivitatii activitatilor economice prioritare si stimularea activitatilor inovatoare in scopul obtinerii unor produse cu valoare adaugata ridicata.	2. Cresterea accesibilitatii județului prin imbunatatirea infrastructurilor județene, ca suport pentru sustinerea activitatilor economice si sociale din polii de dezvoltare ai județului.	3. Dezvoltarea resurselor umane pentru cresterea gradului de ocupare pe piata muncii, prin modernizarea invatamântului, dezvoltarea de abilitati antreprenoriale si promovarea educatiei adultilor si a formarii continue.	4. Promovarea dezvoltarii durabile si diversificarea activitatilor din mediul rural.

CAPITOLUL I

EVOLUTII IN TURISMUL MONDIAL SI IN TURISMUL ROMANESC

1.1. Tendinte

Nu putem analiza situatia curenta din Județul Maramureș si perspectivele viitoare de dezvoltare a activitatilor turistice, fara a lua in considerare directiile globale din domeniu, care afecteaza situatia curenta si potentialele tendinte pentru Nordul Transilvaniei.

Turismul este de asteptat sa devina una dintre ramurile economice cele mai importante pe plan international, pe fondul globalizarii si al dezvoltarii economice generalizate.

Conform Autoritatii Nationale pentru Turism (ANT, *Strategia dezvoltarii turismului in Romania*, document final - august 2006), studii de specialitate din cadrul Organizatiei Mondiale pentru Turism (World Tourism Organization) au identificat principalele megatendinte ce se inregistreaza in domeniul turismului, pana in prezent si care se vor amplifica in perspectiva anilor 2020, in ceea ce priveste cererea si oferta turistica. Printre cele mai semnificative aspecte, pot fi mentionate urmatoarele:

- cresterea numarului de turisti
- cresterea numarului de persoane interesate de turismul etnic (vizitarea locurilor natale), respectiv turismul religios si monahal, de pelerinaj
- cresterea cererii pentru destinatii noi
- cresterea frecventarii statiunilor balneoclimaterice si balneare (datorita preocuparii crescande pentru intretinere, infrumusetare, gimnastica, fitness etc.)
- tendinta de sporire a numarului de vacante de durata mai scurta
- cresterea numarului persoanelor de varsta a III-a care sunt mai active si dornice de calatorii
- turistii devin mai experimentati si sofisticati si asteapta atractii de buna calitate, utilitati si servicii pe masura si tarife / preturi adecvate calitatii in calatoriile lor
- dezvoltarea ofertei pentru calatorii de afaceri sau pentru congrese, conferinte, reuniuni etc.
- cresterea numarului turistilor preocupati de probleme de mediu natural sau
- turismul utilizeaza intr-o masura tot mai mare, tehnologia moderna in domenii ca servicii de rezervare sau marketing; in ultima perioada Internet-ul a devenit un mijloc tot mai important de informare si marketing.

1.2. Competitivitatea Romaniei in Europa de Est

In perioada 2003-2004 Romania a avut cea mai mare rata de crestere in ceea ce priveste sosirile turistilor straini. Astfel, la frontiera Romaniei s-au contabilizat 5.595.000 de turisti straini in 2003, in timp ce in 2004 cifra a urcat la 6.600.000.

Paradoxal, in 2004, Romania a incasat venituri din turism de 505 milioane de Euro, ceea ce reprezinta doar 23% fata de veniturile inregistrate in Bulgaria, aproximativ 12% din cele inregistrate in Ungaria si Cehia, si doar 7% din veniturile Croatiei, se arata in raportul WTTC.

In acelasi document elaborat de ANT, *Strategia dezvoltarii turismului in Romania* (august 2006), se explica metodologia prin care World Travel and Tourism Council (WTTC) a analizat competitivitatea tarilor lumii in materie de turism, in cadrul asanumitului "Monitor de competitivitate", elaborat in parteneriat cu Christel deHann

Turism and Travel Research Institute de la Universitatea din Nottingham – Marea Britanie.

Acest Monitor de competitivitate este de fapt un cadru analitic care:

- ofera o înregistrare a indicatorilor de politica și a tendințelor care au impact asupra industriei turismului și a călătoriilor
- compară statisticile naționale, politicile și angajamentele guvernamentale
- pentru 2004 indică eficacitatea politicilor naționale în atragerea de investiții străine directe și de cheltuieli ale turiștilor pe o piață competitivă
- arată importanța planificării strategice și nevoia ca industria turismului și călătoriilor să fie inclusă în politicile și deciziile guvernamentale

Analiza competitivității în turism se bazează pe o serie de 8 indici: indicele competitivității pretului, indicele turismului uman (măsoară gradul de dezvoltare umană în termeni de activitate turistică), indicele infrastructurii, indicele mediului, indicele tehnologiei, indicele resurselor umane, indicele deschiderii și indicele social. Valoarea acestor indici pe o scară de la 0 la 100 arată performanța fiecărei țări comparativ cu alte țări. Valoarea 0 ar caracteriza țara cea mai puțin competitivă, iar valoarea 100 țara cea mai competitivă. Sursele de date pentru acești indicatori sunt reprezentate în mare parte de indicatorii de dezvoltare elaborați de Banca Mondială, dar și de rapoarte ale ONU și ale WTTC. În analiza competitivității în turism s-au luat ca țări de referință pentru comparație 8 țări din apropierea României, considerate țări concurente în turism: Bulgaria, Croația, Serbia și Muntenegru, Ungaria, Republica Cehă, Slovacia, Polonia și Ucraina.

Se constată următoarele:

- În ceea ce privește indicele mediu de competitivitate în turism, România, cu un indice mediu de 58,91, este clar depășită de Ungaria (78,44) și Cehia (74,47) dar și de Bulgaria (68,57%), Croația (68,04), Polonia (66,03) și Slovacia (62,84), rămânând în avantaj doar față de Ucraina și Serbia - Muntenegru.
- România este mai competitivă față de unele din țările vecine în domeniul prețurilor, al mediului, al deschiderii față de comerț și turism și domeniul social
- Indicele de competitivitate este mai scăzut în privința tehnologiei, resurselor umane și infrastructurii.

Motoarele industriei turistice românești sunt în fapt, câteva segmente care funcționează bine: agroturismul, turismul balnear și montan, turismul de circuit și de eveniment.

Conform datelor prezentate de ANT și INS, în prezent (2005) sectorul turistic românesc se caracterizează, la nivel global, prin următorii indicatori:

- 6,6 mil. vizitatori străini;
- 6,9 mil. plecări ale turiștilor români;
- 607 mil. USD încasări din turismul internațional;
- 2,13% contribuție la PIB, după metodologia Institutului Național de Statistică;
- 4,7% contribuția turismului în P.I.B., conform datelor furnizate de WTTC;
- 105 mii locuri de muncă oferite de sectorul turistic;
- 1,2% din totalul locurilor de muncă;
- Investițiile din ramura "*Hoteluri și restaurante*", în totalul investițiilor din economie au crescut de la 0,59% în 1990 la 1,35% în 2003, cu niveluri maxime atinse în anii 1992 – 1,52%, 1995 – 1,68% și 1999 – 1,41%.

În raport cu potențialul existent în țara noastră, și comparativ cu celelalte țări centrale și est-europene, România se prezintă totuși modest în privința performanțelor economice ale industriei turismului, pe termen mediu acest dezavantaj putându-se păstra. Concurența în ultimii ani a devenit acerbă, România pierzându-și o parte din turiștii

interni și externi către alte piețe cum sunt Grecia, Turcia sau Bulgaria, pe motiv că oferta acestora este diversificată, a crescut puterea de cumpărare și au dezvoltat rapoarte pret-calitate mult mai bune.

Banca Mondială aminteste cu toate acestea că România și-a modificat cadrul legislativ, a oferit stimulente firmelor și un cadru stabil, ceea ce va duce la o creștere economică pe termen mediu, datorată și serviciilor și turismului.

1.3. Concluzii cheie

privind aspectele economice ale turismului românesc (sursa: ANT)

a. În ceea ce privește capacitatea de cazare:

- Creșterea în prezent cu 24,9% a numărului de structuri de primire;
- Scăderea capacității de cazare cu aprox. 2,4% față de anul 2000;

b. În ceea ce privește numărul de vizitatori și numărul turiștilor înregistrați:

- În anul 2004 numărul de turiști români înregistrați în structurile de primire a atins cifra de 4.279.105 turiști, însumând 15.167.545 mii înnoptări;
- Creșterea cu 13,8% a numărului total de turiști înregistrați în unitățile de cazare față de anul 2000, din care cu 5,3% a turiștilor români și cu 46,3% a turiștilor străini;
- Creșterea numărului de înnoptări la total turiști cu 11,4% față de 2000, cu 1,3% la turiști români și 52,6% la turiști străini;
- Reducerea sejurului mediu de la 3,6 zile în 2000 (3,8 zile la turiștii români și 2,5 zile la turiștii străini) la 3,3 zile în anul 2004 (3,5 zile pentru turiștii români și 2,5 zile pentru turiști străini);
- Creșterea cu 25,4% a numărului de vizitatori străini la frontieră;
- Creșterea cu 1,7% a numărului de turiști români care au plecat în străinătate;
- Creșterea cu 5,1% a numărului de turiști români sosiți pe litoral și cu aproximativ 260% a numărului de turiști străini;
- Scăderea cu 2,2% a numărului de turiști români sosiți în stațiunile balneare și creșterea cu 76,7% a numărului de turiști străini;
- Creșterea cu 7,7% a numărului de turiști români sosiți în stațiunile montane și cu 32,2% a numărului de turiști străini;
- Creșterea cu 87,6% a numărului de turiști români sosiți în Delta Dunării și cu 360% a numărului de turiști străini;
- Creșterea cu 4,8% a numărului de turiști români sosiți în București și în orașele reședință de județ și cu 47,2% a numărului de turiști străini.

Cifrele confirmă însă faptul că România nu este o destinație căutată de turiștii cu venituri mari. Investiții importante în anii următori din surse private, interne sau externe (ex. Fondurile Structurale) ar putea schimba această stare de fapt.

1.4. Atractivitatea județului Maramureș

Un studiu efectuat de *Pricewaterhouse Coopers Management Consultants* analizează atractivitatea regiunilor de dezvoltare ale României în 2004. Indexul de Atractivitate Regională ilustrează capacitatea relativă a unei regiuni de a se dezvolta și de a atrage investiții care să susțină dezvoltarea durabilă.

Conform Indexului de Atractivitate Regională (IAR) agregat, Regiunea Nord-Vest este cea mai atractivă dintre regiunile de dezvoltare ale României, după București-Ilfov, fapt care se datorează pieței muncii și salariilor, investițiilor străine, dar și mediului privat și concurenței de piață.

Deși în termeni de profil demografic sau dinamism al mediului de afaceri, Regiunea Nord-Vest este defazată de București-Ilfov și Centru, respectiv Vest, totuși ne clasăm

pe al doilea loc in tara in ceea ce priveste indicatorii sociali si de nivel de trai (telecomunicatiile, sanatatea, educatia, conturi bancare, utilizatori de internet, cheltuieli pentru vacante si petrecerea timpului liber, dotarea gospodariilor, preturile medii pentru produsele de baza). In privinta nivelului de trai si a vietii sociale, Nord-Vestul inregistreaza un indice de atractivitate de 18.3, fata de Bucuresti (32.6), fiind urmata de Centru (cu 15.8).

Regiunea inregistreaza cea mai scazuta rata a somajului la nivel national, sub 3.5%, depasind chiar si Bucurestiul prin oferta de locuri de munca. Cifra de afaceri a firmelor private este a doua cea mai mare din tara. Tot aici se regasesc cele mai multe sucursale de banci din tara, dupa capitala (15% dintre cele la nivel national, dintre care 50% sunt la Cluj).

Nord-Vestul se claseaza pe locul doi la nivel national si in ceea ce priveste numarul de companii private care sunt clienti de banci (13.8% din nivelul national), in timp ce Clujul este al doilea dupa capitala. Aici se concentreaza cel mai mare numar de companii cu capital privat si peste 250 de angajati, dupa Bucuresti, precum si cele mai multe aeroporturi la 1000 km (2.4).

Dotarile gospodariilor plaseaza locuitorii regiunii tot la loc de frunte dupa bucaresteni, populatia fiind si cea mai activa in ceea ce priveste petrecerea vacanțelor si activitati de recreere.

Un recent studiu al GTZ ¹relevă că 'Romania este o destinatie turistica destul de atractiva pentru germani, dar tour-operatorii s-au plans de lipsa curateniei in unele locatii, de infrastructura precara, de lipsa de calitate a serviciilor, dar si de absenta unei strategii clare de imagine care sa prezinte atractiile Romaniei'.

Studiul a fost realizat de IBD/GTZ in 2006 pe un esantion de 134 de tour-operatori din Germania, care s-a declarat extrem de nemultumiti de lipsa de calitate a serviciilor, de infrastructura, dar si de timpul petrecut in vama din cauza birocratiei, timp care poate fi scurtat doar de acordarea unor 'atentii'.

Exista pareri foarte polarizate despre Romania, fie foarte rele, fie foarte bune. De cele mai multe ori, turistii germani vin in Romania cu o parere si pleaca cu alta parere, in sensul ca daca nu au asteptari prea mari, ei se intorc uimiti de bogatiile naturale, istorice si culturale ale Romaniei.

Printre problemele enumerate de operatorii din Germania se numara si lipsa unor campanii de promovare a turismului din Romania, lipsa de pregatire a stafului, raportul inegal intre calitate si pret, dar si lipsa unor hoteluri in zonele rurale si a unor conexiuni aeriene.

Operatorii germani sunt insa multumiti de bogatiile naturale ale Romaniei, de monumente sau produsele culturale, dar lucrul care impresioneaza cel mai mult este ospitalitatea locuitorilor.

Companiile de turism din Germania considera ca Romania ar putea reprezenta o tinta atractiva pentru Germania, dar trebuie acordata mai multa atentie curateniei, calitatii serviciilor si informarii acordate turistilor care sa pata ajunge mai usor in anumite destinatii in cadrul excursiilor individuale.

Tintele pentru germanii care doresc sa viziteze Romania sunt: Maramuresul, Delta Dunarii sau Banatul montan. Pana in prezent, destinatiile romanesti preferate de turistii germani au fost: Bucovina - 48 la suta, Maramures - 17 la suta, Transilvania si Banat - 11 la suta, Delta Dunarii - noua la suta, Bucuresti si alte orase - sapte la suta

¹ Preluare Rompres 20 oct 2006

si Litoral - trei la suta, ultima destinatie avand probleme la curatenia plajelor si lipsa unor programe de agrement, in ciuda unei infrastructuri hoteliere dezvoltate, potrivit celui mai mare operator german - TUI, care s-a retras de pe piata romaneasca.

CAPITOLUL 2

STAREA ACTUALA A TURISMULUI ÎN JUDEȚUL MARAMUREȘ

2.1. Județul

Județul Maramureș acoperă 2,6% din teritoriul României și se situează pe locul 15 la nivel național în privința suprafeței și a populației.

Județul Maramureș are o poziție geografică strategică, fiind poarta de intrare în România dinspre Ucraina. Din punct de vedere geografic și științific ea corespunde zonei cunoscute sub numele de "Maramureș", denumire care se dorește a fi promovată ca și brand regional în scop turistic și investițional.

Județul Maramureș se caracterizează prin:

- existența unor forme de relief accesibile și variate (lanțuri montane, câmpie sau depresiuni);
- o climă favorabilă practicării turismului pe tot parcursul anului;
- potențial faunistic și floristic bogat, cu specii și ecosisteme unice.

2.2. Contribuția turismului la economia județului

Ponderele deținută la nivel național de sectorul „Hoteluri și restaurante” - fără însă a neglija efectul de multiplicare a turismului – a fost de X % în anul 2003, aproximativ constant față de anii anteriori.

Totuși, turismul (sectorul Hoteluri și restaurante) contribuie la formarea PIB-ului național cu X % aproximativ egal sau puțin mai scăzut, față de media României din ultimii ani și cea a altor regiuni din noile state membre din Europa de Est. Câteva dintre cauzele care conduc la această situație sunt:

- Nivel scăzut al cooperării între operatorii liniilor aeriene regulate și agențiile de turism
- Absența unor agenții județene de promovare a turismului, a operatorilor internaționali
- Lipsa marketingului județean de turism și a structurilor județene de turism
- Centre de informare puține, atât în mediul rural cât și în mediul urban
- Marketing incipient pentru zonele turistice (necesitatea panourilor de informare plasate în fața monumentelor de exemplu, panourilor informative în parcuri, site-urilor web de prezentare a zonelor atractive, broșurilor, pliantelor publicitare etc.)
- Slabă promovare a turismului de nișă (turism cinegetic pentru vânatoare și pescuit sportiv, turism sportiv sau de agrement, turism științific etc).

Analizând structura PIB pe principalele ramuri observăm că serviciile, din care face parte și sectorul turistic, contribuie cu ponderea cea mai mare la formarea PIB-ului, urmate de industrie și de agricultură.

În orașele mari, în special, s-au dezvoltat o seamă de tour-operatori și agenții de turism care oferă produse turistice importante, în general externe, dar și interne. Se remarcă Baia Mare care în 2006 avea peste 10 de agenții de turism active. În orașele mici numărul acestora este mai scăzut.

Totusi, indicii de utilizare neta a locurilor de cazare² arata ca cel puțin la nivel national statiunile balneare au gradul de utilizare neta cel mai mare (49,5% comparativ cu o medie de 33,4% total turism), aspect care indica faptul ca acestea isi mentin avantajul competitiv.

La nivel județean situația este redată în tabele următoare:
INDICELE DE UTILIZARE NETĂ A LOCURILOR DE CAZARE

	2005						2006						
	iul.	aug.	sep.	oct.	nov.	dec.	ian.	feb.	mar.	apr.	mai	iun.	iul. ¹⁾
Total județ	25,2	31,9	20,8	22,4	21,8	13,6	11,2	14,6	16,9	15,8	18,5	19,0	24,3

%

¹⁾Date provizorii sursa INSSE statistici regionale, oct 2006.

Pachetele turistice oferite de agentiile de turism sunt in special in statiunile balneare, in zona montana sau la pensiuni agroturistice. Cele mai cautate din județ sunt cele de la Borsa, Ocna Sugatag, Sapânta, etc. O mare parte din serviciile oferite sunt pentru destinatii externe, fiind oferite atât pachete turistice cu transport propriu cât si cu avionul.

Conform datelor Eurostat, cei mai multi turisti folosesc transportul rutier, urmat la mare distanta de cel feroviar sau aerian.

2.3. Evolutii economice județene viitoare

Previzunile de crestere economica la nivelul județului Maramureș sunt optimiste pentru urmatorii ani. Astfel, conform scenariilor elaborate de Institutul National de Cercetare Stiintifica, ratele medii proiectate de crestere economica pentru perioada 2007-2013 sunt pozitive pentru toate activitatile economice, atât pentru sectorul tertiar care inregistreaza rate mai mari – in activitati cum ar fi Hoteluri si restaurante, Transporturi, Comert, cât si in Constructii si Industrie. Aflate pe un trend ascendent, ramuri ca Agricultura sau Industria vor creste ca urmare a sporului de productivitate. Cel mai probabil scenariu de evolutie a sectoarelor economice pentru Județul Maramureș in perioada 2007-2013 arata rate medii anuale proiectate mari de crestere a PIB-ului pentru Constructii, Hoteluri si restaurante, Comert, Transport si comunicatii care este dublata de o crestere a ratei medii de crestere a productivitatii muncii.

2.4. Evolutia sectorului turistic

Este de remarcat ca sectorul Hotelurilor si restaurantelor are prognozata o rata medie anuala de crestere a PIB-ului de 5,4 % in intervalul analizat; acest lucru va fi determinat de investitiile in infrastructura de turism cât si in cea de afaceri având ca efect direct un impact pozitiv asupra fortei de munca care va fi angrenata in domeniu.

Evolutii importante vor avea loc si in sectoarele primar si secundar. Astfel sectorul agricol va creste cu 3,0% in perioada analizata pe fondul noilor piete de desfacere si al schimbarilor de structura (determinate de o crestere a productivitatii muncii importanta); totusi acest sector va inregistra scaderi ale fortei de munca de aproximativ -1,5% anual in perioada 2007-2013. Un alt sector care va avea o crestere sustinuta va fi cel al industriei prelucratoare; ramuri ca industria alimentara sau industria confectiilor isi continua cresterea, chiar daca mai lenta decât a economiei pe

² Indicele de utilizare neta a locurilor de cazare turistica se calculeaza ca raport intre numarul total de innoptari realizate si capacitatea de cazare turistica in functiune, din perioada respectiva

ansamblu; totuși datorită eliminării barierelor vamale sau a dizlocării industriei lohn ponderea pe care o ocupă acest sector în economie se poate diminua.

În cadrul procesului de elaborare a Planului de Dezvoltare Județean a fost făcut un studiu bazat atât pe date statistice, cât și pe dorința administrațiilor publice locale din județ, studiu prin care au fost alese sectoarele prioritare care să fie dezvoltate în viitor, atât la nivel de județe, cât și la nivel de regiune. Astfel au fost alese următoarele sectoare prioritare pentru Județul Maramureș:

Sectoare de susținere, existând condiții favorabile pentru a construi competențe specifice ale Județului Maramureș și pentru a asigura avantaje competitive în competiția pe plan național și global: IT&C, Învățământ superior și Cercetare, Turism, Agricultură, Industria alimentară și a bunurilor de consum (mobila și confecții), Industria de mașini și echipamente.

Sectoare de mentinere, care au o pondere ridicată a ocupării în anumite UTP-uri, asigurând suportul economic pentru bunăstarea acestor zone. Cu toate acestea, dezvoltarea lor în afara acestor UTP-uri nu este previzibilă în lipsa atragerii unor investitori de calibrul. În cazul acestora se va opta pentru asigurarea condițiilor necesare pentru mentinerea interesului companiilor multinaționale din domeniile respective pentru a investi în Județul Maramureș, evitându-se delocalizarea acestora: Industria metalurgică, Industria cauciucului.

Sectoare "dilema", a căror evoluție în viitor este mai degrabă incertă; Județul Maramureș ar putea dezvolta anumite avantaje competitive, dar în momentul de față nu există o certitudine în acest sens: Industria maselor plastice, Transporturi și activități conexe de transport.

2.5. Forta de munca

Analiza populației ocupate în „Hoteluri și restaurante” în perioada 1998-2004 evidențiază tendința generală de creștere a numărului de persoane ocupate în această ramură. Acest trend este asemănător în Județul Maramureș cu cel înregistrat la nivel național.

Forta de muncă ocupată în turism a crescut în ultimii ani în regiune. Cauza este dată de nivelul redus de salarizare față de celelalte ramuri economice. Totuși, tendința este una de ușoară creștere după ce în 2002 se atinsese cel mai mic nivel din această perioadă.

2.6. Piața turistică

Județul Maramureș reprezintă o destinație turistică importantă, promovând în principal produse turistice de tip stațiuni turistice, turism montan și turism cultural.

Pe piața europeană, turismul cunoaște o dezvoltare explozivă, numărul de turiști crescând exponențial în ultimii 20 de ani. Tintele sunt destinații clare, în special spre Sudul Europei - Franța, Italia, Spania, Grecia. Tipurile de turism oferite sunt în special date de turismul cultural, istoric și de relaxare. Turismul aduce o pondere importantă în PIB-ul acestor țări.

Și în România a avut loc o creștere a numărului de turiști străini. Trebuie menționat însă că numărul de plecări ale vizitatorilor români în străinătate este mai mare decât cel al sosirilor vizitatorilor străini în România, ceea ce duce la o balanță turistică negativă.

Pentru România, în 2005, cea mai mare pondere a turistilor străini a fost data de turistii din Europa (82%), America (8%) și Asia (8%). Structura turistilor străini cazati, pe țări din UE este: Italia (17%), Germania (16%), Franța (10%), Ungaria (8%) și Marea Britanie (7%). Important de precizat că accesul acestora se realizează în special pe cale rutieră și într-o măsură mai mică pe cale aeriană.

Potrivit datelor furnizate de INS în Județul Maramureș au fost înregistrate următoarele sosiri pentru turistii străini/români:

Tabel 1. Sosiri ale turistilor in structurile de primire turistica cu functiuni de cazare turistica, in anul 2005

Judet	Total	Români	Straini
Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)	733384	572098	161286
Maramures	91348	69414	21934

Sursa: Frecventarea structurilor de primire turistica cu functiuni de cazare in anul 2005, INS

Raportul este de aproximativ un turist strain la trei turisti români (32%), judetul Maramures având un raport superior mediei regionale (28,2%).

Destinatiile de baza ale turistilor straini a fost judetul Maramures, datorita atractivitatii turistice mai ridicate din acest judet.

2.7. Date privind sosirile

Analizând indicele de utilizare neta a capacitatilor in functiune se poate observa ca intre 2000 si 2003 acesta a avut o dinamica ascendenta la nivelul județului spre deosebire de nivelul national, dar a inceput sa se reduca din nou in ultimii doi ani. Aceeasi evolutie se poate observa si la nivel de judet.

Sosiri în principalele structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri de primire turistică

Tipuri de structuri de primire turistică	număr												
	2005						2006						
	iul.	aug.	sep.	oct.	nov.	dec.	ian.	feb.	mar.	apr.	mai	iun.	iul. ¹⁾
Total județ	8645	11604	8876	8837	7489	5861	5667	6233	7252	6808	9068	8893	10190
din care:													
Hoteluri	5978	8328	6351	6295	5372	3762	3891	4405	4838	4178	6357	6061	6729
Moteluri	655	754	850	823	752	521	354	565	658	735	545	684	648
Vile turistice	6	14	12	7	66	80	30	45	91	124	114	53	185
Cabane turistice	81	55	37	27	23	92	135	141	57	99	48	72	97
Pensiuni turistice urbane	636	834	609	685	578	541	552	507	825	644	744	656	978
Pensiuni turistice rurale	528	777	327	220	276	448	420	200	205	327	348	522	739

¹⁾ Date provizorii, sursa INSSE statistici regionale.

Înnoptări în principalele structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri de primire turistică

Tipuri de structuri de primire turistică	număr												
	2005						2006						
	iul.	aug.	sep.	oct.	nov.	dec.	ian.	feb.	mar.	apr.	mai	iun.	iul. ¹⁾
Total județ	21575	31278	18569	20792	19873	12510	10430	13371	17190	15519	19080	19112	25252
din care:													
Hoteluri	14949	21973	14068	16084	15983	8477	7435	10381	13168	10055	14486	14623	17547
Moteluri	1128	1122	1143	1408	1000	964	473	729	853	1297	681	836	832
Vile turistice	6	14	38	7	129	171	52	76	115	165	207	106	256
Cabane turistice	101	73	54	55	47	146	202	165	63	130	56	80	145
Pensiuni turistice urbane	1015	1969	1376	1403	1123	954	1023	736	1258	1009	1091	1058	1615
Pensiuni turistice rurale	1107	1544	661	393	441	1147	805	637	621	1008	911	1054	1318

¹⁾ Date provizorii sursa INSSE statistici regionale

Un fenomen interesant de analizat îl reprezintă sosirile rezidenților în structurile de primire turistică pe luni calendaristice în anul 2005.

Tabel 2. Sosiri ale rezidenților în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe județe în 2005

	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
MM	3989	3676	5421	4985	7094	6027	6412	7617	6252	6904	6056	4981

Sursa: Frecvențarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare în anul 2005, INS

Trebuie menționat că un număr mai mare de turiști se înregistrează în lunile de vară, punctul maxim atingându-se în iulie și august, dar și în luna octombrie se înregistrează un număr mai mare de turiști decât în celelalte luni ale anului, în județul Maramureș.

În ceea ce privește structurile de primire turistică, se observă că ponderea cea mai mare o au județele Cluj și Maramureș (care împreună totalizează 70% din totalul structurilor de cazare din Regiune).

În trimestrul IV al anului 2005 agențiile de turism care au funcționat în județul Maramureș este de 20. Este de remarcat și numărul în creștere al personalului ocupat în agențiile turistice, din nou cel mai mare număr în trimestrul IV al anului 2005 fiind în județul Maramureș - 68 persoane, din care 7 ghizi autorizați.

Tabel 3. Numărul de personal ocupat al agențiilor de turism care au funcționat în trimestrul IV 2005

JUDEȚUL	Numărul de personal ocupat	Din care, ghizi autorizați
Maramureș	68	7

Sursa: Frecvențarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare în anul 2005, INS

Agențiile turistice sunt localizate în orașele mari, având oferte atât pentru piața internă cât și pentru piețele externe; destinațiile externe cele mai căutate în 2005 erau în Europa (Grecia, Spania), Africa (Tunisia, Egipt, Maroc) și SUA.

CAPITOLUL 3

COMPETITIVITATEA JUDEȚEANĂ ÎN TURISM

3.1. Structurile de cazare

La nivel național, la nivelul anului 2005, capacitatea de cazare din stațiunile montane reprezintă 16,7% din totalul capacității de cazare. În cadrul acestora, analizând tipurile de structuri, ponderea cea mai mare o au hotelurile, aproximativ 40%, urmate de taberele de elavi și școlari și cabanele turistice. Față de anul 2004, capacitatea de cazare turistică în funcțiune a cunoscut o creștere ușoară în stațiunile montane în 2005, numărul locurilor fiind cu 1,2% mai mare, trendul fiind ascendent în ultimii 10 ani.

Capacitatea de cazare din stațiunile balneare, în România, în anul 2005, reprezintă 19,5% din totalul capacității de cazare existente. În ultimii 10 ani, numărul locurilor de cazare în stațiunile balneare, a cunoscut o scădere permanentă, în 2005 numărul locurilor fiind cu 5,3% mai redus față de anul 2004.

Turismul cultural în România este susținut de o capacitate de cazare care reprezintă 12,9% din totalul locurilor existente la nivelul întregii țări, în ultimii ani înregistrându-se o diminuare a acesteia, ca urmare a schimbării destinațiilor unor unități de cazare. Numărul turistilor străini în turismul cultural religios a crescut cu 28,5%. Aspectele problematice cu care se confruntă acest tip de turism sunt legate de infrastructura de acces la siturile arheologice, monumentele de arhitectură învechită și insuficienta, lipsa spațiilor de parcare dotate cu puncte de informare și promovare a obiectivului cultural, lipsa punctelor de belvedere pentru fortificații, cetăți medievale, biserici, monumente istorice și mănăstiri, lipsa spațiilor speciale de campare pentru turismul de pelerinaj.

În Județul Maramureș existau în luna decembrie a anului 2005 un număr de **168** structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, acest număr situându-l pe locul 2 în regiune, după județul Cluj care are o pondere cu puțin mai mare.

Tabel 4. Principalele structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, deschise în decembrie 2005, în Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)

	Total	Hoteluri	Moteluri	Vile turistice	Cabane turistice	Pensiuni urbane	Pensiuni rurale
România	2606	702	132	296	75	534	683
Regiunea NV	474	110	16	53	10	52	196
Maramureș	168	20	5	2	2	17	118

Sursa: Frecvențarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare în anul 2005, INS

Pe segmentul de turism rural și agroturism există 118 pensiuni rurale și doar 2 cabane turistice. Infrastructurile de cazare pe segmentul de cazare de agrement sunt subdimensionate. Nu există nici un sat de vacanță în județ, un singur camping și nici o casă turistică.

Dacă se analizează repartizarea structurilor turistice pe județele componente ale Regiunii de dezvoltare Nord Vest se observă că cele mai multe se regăsesc în județul Maramureș.

3.2. Infrastructura județeană și transporturile

Turismul are o strânsă legatură cu infrastructura regională, în special cea rutieră. Transporturile, ca și sistem circulator va trebui să asigure accesul către zonele turistice. Accesibilitatea se realizează în principal pe cale rutieră și feroviara.

Una dintre problemele județene cele mai mari este data de infrastructura de acces la zonele turistice; ea este încă slab dezvoltată relativ la nevoile județului.

Arealele montane au o capilaritate redusă în ceea ce privește infrastructura de acces. Există zone turistice cu o structură de acces redusă, cum ar fi în M-tii Maramuresului.

Oportunitatea este dată în special de construirea Drumului Expres Baia Mare - Vaja, care va asigura capilaritatea în interiorul și exteriorul regiunii precum și modernizarea drumurilor naționale ce traversează județul. Prioritățile stabilite la nivel de județ privind modernizarea drumurilor județene sunt orientate tocmai spre a putea interveni pe acele direcții care asigură funcțional legăturile spre zonele de maxim interes turistic.

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport contribuie la creșterea competitivității economice a Județului Maramureș și permite dezvoltarea de noi activități pe piața internă.

Reteaua rutieră

Din totalul rețelei de drumuri, 310 de km sunt drumuri naționale, densitatea medie a drumurilor în județ fiind de 25 km/100 km² ușor negativă densității naționale (33,3 km/100 km²). Din rețeaua totală de drumuri din județ doar 242 km sunt modernizați. Pe traseele importante (drumuri europene) nu s-au efectuat lucrări de reabilitare.

Densitatea de drumuri modernizate este mai mică decât în alte regiuni ale României, dar mult mai mică decât media europeană, problema resimțindu-se în special la sistemul de drumuri județene care sunt modernizate într-un procent nesatisfăcător mai ales în județul Maramureș. Drumurile comunale, cele care asigură legătura între comune și orașe sunt de asemenea degradate și cu soluții tehnice depășite nepermițând un acces facil spre aceste zone care se găsesc astfel într-o evidență izolată.

Drumul Expres Baia Mare - Vaja, va fi direcționată prin partea vestică a județului permițând pe de-o parte scoaterea "dintr-un con de umbră" a județului din punct de vedere logistic și socio-economic permițând totodată conectarea la infrastructurile de transport din Europa Centrală și de Vest.

Prin reabilitarea Drumului Nordului se va asigura o legătură rapidă spre Autostrada Transilvania cu punct de joncțiune Zalău și apoi mai departe spre Cluj Napoca și București, după ce a fost folosit un tronson din drumul expres.

Tabel 5. Rețeaua de drumuri în Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord), 2004

Județ	Drumuri naționale	Modernizate	Drumuri județene și comunale	Modernizate	Densitatea drumurilor publice pe 100 km ² de teritoriu
Maramureș	310	296	1265	242	25,0
Nord-Vest	1955	1699	9903	1523	34,7
România	15712	14223	63742	6657	33,3

Sursa: Anuarul statistic al României, 2005, INS

Principalele probleme ale rețelei rutiere de transport:

1. Județul nu dispune încă de o rețea de drumuri rapide și europene adecvate. Construcția Drumului Expres Baia Mare - Vaja va rezolva o parte din probleme, dar este nevoie de investiții masive pentru modernizarea altor rute (în principal pe direcțiile est-vest și nord-sud pentru asigurarea legăturilor rapide cu poli importanți din județ și vecinătate: Sighetu Marmăției, Satu Mare și Cluj Napoca);
2. Rețeaua de drumuri județene care în mod normal ar trebui să compenseze această lipsă este ea însăși insuficient modernizată; în plus, în zonele cu relief muntos densitatea rețelei rutiere este redusă în județul Maramureș unde există areale "rupte" datorită unor bariere naturale, deși funcțional, se completează perfect cu zonele vecine, acest lucru ducând la întârzieri puternice de dezvoltare – ex. zona Rodna-Padis etc);
3. Lipsa traseelor alternative pentru vehicule cu tracțiune animală și agricole sau bicicliști face ca circulația rutieră să fie greoaie și nesigură;
4. Orășele Baia Mare și Sighetu Marmăției nu au amenajate trasee de ocolire; zonele centrale și rețeaua de drumuri urbane (străzi) suferă din cauza congestiei traficului și poluării excesive. În același timp locurile de parcare sunt insuficiente.

Reteaua feroviara

Reteaua feroviara număra în 2004 252 km, însă nici un kilometru nu este electrificat. De asemenea, ponderea o reprezintă calea ferată simplă 212 km din total. Rețeaua este sub medie în Maramureș în ce privește densitatea respectiv 40 km la 1000 km².

Oricum, starea generală a infrastructurii feroviare este slabă, liniile ne-electrificate reprezentând 100% din rețeaua județeană. Au fost introduse trenurile "Săgeți albastre", dar calitatea precară a materialului rulant, restricțiile de viteză, reduc foarte mult impactul acestora. Principalele probleme rămân însă legăturile deficitare în județ între cele două municipii ale județului și existența a numeroase zone cu restricții de viteză. Din punct de vedere al lungimii liniilor electrificate Județul Maramureș se situează pe ultimul loc la nivel național având o pondere de 0 % din rețeaua națională.

Transportul aerian

Accesibilitatea aeriană este relativ slabă: în județ există un singur aeroport, cel din Baia-Mare, neintegrat în rețelele europene, pe el neoperând curse regulate internaționale. Cel mai apropiat aeroport internațional pe care operează curse internaționale este cel din Cluj Napoca.

Potentialul de creștere a traficului de pasageri pe transport aerian rămâne nevalorificat în condițiile investițiilor insuficiente pentru dezvoltarea infrastructurii acestui aeroport, precum și în condițiile lipsei unei companii aeriene regionale care să asigure legăturile pe orizontală pe zona de polarizare potențială (nordul României) și cu celelalte aeroporturi care joacă deja acest rol, de hub, în România. Drept consecință a acestei situații, traficul aerian de pasageri la nivelul aeroportului din Baia Mare rămâne redus ca și volum.

3.3. Invatamântul

Pentru industria ospitalității - hotelarie și alimentație publică, au apărut facultăți de profil în regiune, în special în Cluj-Napoca (Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Business, Management Hotelier).

Pregătirea profesională a personalului din turism implică atât formarea profesională cât și perfecționarea pregătirii profesionale prin școlarizarea publică și școlarizarea departamentală, realizată la nivel central prin institute naționale și direct de agenții economice.

Calitatea forței de muncă utilizată reprezintă un factor cheie, determinant al calității produsului turistic în ansamblu.

Centrul Național de Invățământ Turistic (CNIT) organizează și derulează cursuri și programe intensive cu durată variabilă și forme diferite, satisfacând o gamă foarte diversă de cereri de instruire:

- cursuri de calificare în meserii de bază din domeniul turistic și hotelier;
- cursuri de specializare profesională pentru diverse ocupații și funcții din turism și hotelarie: agent turism/touropoperator, ghid național de turism, șef recepție, guvernanta sefa, șef de sală, bucătar specialist, bucătar șef etc.;
- cursuri de formare managerială pentru toate categoriile de personal cu atribuții de conducere în industria hotelieră și turistică, inclusiv programe de utilizare a informaticii în activitățile specifice;
- programe de însușire a limbilor străine de circulație internațională (limbaj uzual și de specialitate).

Problemele sunt date atât de slabă specializarea a forței de muncă pe diferitele componente ale industriei turistice, cât mai ales de exodul de forță de muncă intern și extern.

Specializarile universitare destinate turismului sunt realizate în cadrul Universității Babeș-Bolyai (Facultatea de Geografie, Facultatea de Business) dar și în cadrul universităților private.

Domeniu de calificare	Maramureș	
	2002-2003	
	Elevi	%
Mecanica	2384	33.98
Electromecanica	306	4.36
Electronica automatizari	0	0
Chimie industrială	83	1.18
Electric	563	8.03
Construcții și lucrări publice	596	8.5
Agricultură	41	0.58
Silvicultură	68	0.97
Comert	188	2.68
Turism și alimentație publică	553	7.88
Industria alimentară	117	1.67
Fabricarea produselor din lemn	327	4.66
Industria textilă și pielărie	1741	24.82
Tehnici poligrafice	0	0
Estetică și igiena corpului omenesc	0	0
Materiale de construcții	48	0.68
TOTAL	7015	100

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Maramureș

3.4. Promovarea destinațiilor turistice și pachetele turistice

Conform studiilor elaborate in cadrul Organizatiei Mondiale a Turismului, bazate pe informatiile si analizele de piata realizate in tarile mari generatoare de fluxuri turistice din Europa, precum si anchetele intreprinse in rândul turistilor straini care viziteaza România, oferta turistica româneasca se caracterizeaza prin urmatoarele aspecte:

- toate tipurile de programe oferite de România întâmpina o concurenta acerba pe pietele vest-europene;
- destinatiile concurente ofera o gama variata de facilitati pentru toate categoriile de turisti;
- oferta româneasca este relativ limitata, restrânsa la câteva statii, iar in cadrul acestora, doar la câteva hoteluri;
- hotelurile din stațiunile turistice nu oferă pachete de tip all inclusive, tot mai mult solicitate pe piața turistică
- serviciile sunt inferioare celor de pe destinati concurente precum Bulgaria, Turcia, Grecia sau Cipru;
- agreementul nu se ridica la nivelul ofertei din alte destinati;
- infrastructura tehnico-rutiera este necorespunzatoare;
- lipsa unor hoteluri de confort superior in marile orase si in statiunile turistice de interes international;
- din punct de vedere al raportului calitate-pret, România a incetat sa mai fie o piata turistica atractiva.

La momentul actual problema de promovarea destinatiilor turistice este data de si de lipsa unei organizatii de promovare la nivel județean; o astfel de problema poate fi depasita prin infintarea Infoturism Maramureș de care să beneficieze principalele zone turistice care au nevoie de structuri de promovare.

In promovarea destinatiilor turistice din Județul Maramureș se pot avea in vedere instrumente cum ar fi:

- locații ale administratiilor publice
- participari la expozitii, reuniuni, seminarii de turism
- ghiduri locale si nationale
- retele private de reduceri pentru serviciile de cazare
- puncte de informare in centrul oraselor si principalele porti de intrare (aeroport, gara)
- panouri informative electronice/computerizate in statii de autobuz, benzinarii, pietele etc.
- publicatii, articole in presa de specialitate
- tiparituri ale organizatiilor de turism ce ofera informatii referitoare la muzee, obiective turistice, agreement, spectacole
- pliante, ilustrate si vederi, catoloage, fluturasi.
- proiect integrat de branding Maramureș

Lipseste produsele turistice care sa se poata vinde in pachete integrate, atat pentru servicii similare oferite de statii cat si pentru produse oferite de o aceeași zona turistica. Este necesara si consolidarea marcii de destinatie Maramureș precum si a brandurilor turistice regionale.

Baia Mare și Sighetu Marmăției ca zone urbane de traditie care au centre istorice – pietele, cladiri rezidentiale, biserici pot fi reabilitate si incluse in circuite turistice. Acest lucru ar atrage un numar important de turisti straini.

Se poate prevedea ca destinatiile deja consacrate vor avea concurenta puternica in viitor. Zonele cu potential pentru turismul rural nu sunt inca suficient dezvoltate dar vor

fi promovate în viitor. Potențial turistic important ar avea în același timp valorificarea tradițiilor meșteșugărești, arta populară, obiceiuri ale comunităților rurale.

3.5. Arii protejate

România detine în prezent 12 parcuri naționale cu o suprafață totală de 306,989 ha, 14 parcuri naturale cu o suprafață de 772,128 ha.

Județul Maramureș, din punct de vedere al suprafeței ariilor naturale protejate se situează **pe locul al doilea** după Delta Dunării, pe suprafața administrativă a județului **existând 36 de arii naturale protejate**.

În județul Maramureș, potrivit clasificării adoptate în România, găsim toate categoriile și tipurile de arii naturale protejate, conform Ordonanței de Urgență nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice și anume:

La nivelul Regiunii au fost identificate 67 de tipuri de habitate naturale de interes comunitar, conform Tratatului de Aderare adoptat la Bruxelles în 24.01.2005. Dintre cele 6 județe, cel mai bine reprezentat este județul Maramureș cu 198191 ha, datorită existenței Parcului Natural Muntii Maramureșului (148859 ha).

Tabel 8. Arii naturale protejate

Arii naturale protejate din Regiunea Nord-Vest		
Județul	Numarul de arii naturale protejate	Suprafata protejata
Maramures	35	198191 ha din care 47227 ha apartin Parcului National Muntii Rodnei, iar 148850 ha apartin Parcului Natural Muntii Maramuresului
Total Regiune	169	281842 ha

Sursa: ARPM, Doc. Regional Sectorial de Programare pentru Protectia Mediului

Printre cele mai importante areale trebuie menționat **Parcul Național Muntii Rodnei** – întins pe o suprafață de 46.400 ha. Rezervație a Biosferei încă din 1979, își datorează importanța și renumele atât geologiei și geomorfologiei munților cât și prezentei a numeroase specii de faună și floră, endemite și relicte glaciare. Scopul principal pentru care a fost înființat parcul este cel de conservare a habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, a diversității biologice. În același timp parcul va deveni unul dintre cele mai importante obiective turistice din județul Maramureș care cuprinde peste 20% din suprafața acestuia.

În județul Maramureș, potrivit clasificării adoptate în România, găsim toate categoriile și tipurile de arii naturale protejate, conform Ordonanței de Urgență nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, respectiv 3 rezervații științifice (Pietrosul Mare, Rezervația fosiliferă Razvan Givulescu Chiuzbaia, Piatra Rea).

Reteaua ecologica NATURA 2000 reprezinta rețeaua ecologica de arii naturale protejate constând in arii de protecție speciala și arii speciale de conservare, instituita prin Directiva 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale, a faunei și florei salbatice. Habitatul natural reprezinta zona terestra, acvatica sau subterana, in stare naturala sau seminaturala, ce se diferentiaza prin caracteristici geografice, abiotice și biotice și va fi activata pe teritoriul județului incepand din 2007. La acest moment se identifica ariile care sunt propuse ca și arii NATURA 2000.

3.6. Concluzii

Asa cum rezulta din analize, Județul Maramureș prezinta un potential turistic ridicat, avand un relief deosebit de atractiv, resurse hidrominerale, precum și o varietate larga de vestigii și monumente istorice, obiective religioase și culturale, obiective și manifestari etnografice.

Individualitatea regiunii este data in principal de resursele hidrominerale, cunoscute și apreciate de mult timp. Zona de muntoasă din județul Maramureș dispune de formatiuni vulcanice interesante (Oas, Gutai, Tibles).

Potentialul antropic este la fel de variat: de la vestigii istorice, pana la cetati din Evul Mediu, la obiective religioase (Cimitirul vesel din Sapanta). Zone in care se pastreaza o civilizatie rurala cu accente arhaice, asa numitele tari sau tinuturi, veritabile insule turistice inca neexploatate: Tara Maramuresului, Lăpușului, Chioarului și Codrului sunt areale distincte, individualizate in context european .

A fost identificata și necesitatea construirii unor branduri turistice de individualizarea a județului cat mai ales promovarea brandurilor locale existente.

Infrastructura de transport din Județul Maramureș nu este suficient dezvoltată și necesita investitii importante pentru a fi la nivelul standardelor europene. Investitiile trebuie indreptate spre drumuri judetene, sosele de centura ale oraselor congestionate de trafic, drumuri din mediul rural și cai de acces spre zonele cu potential turistic, mai ales zonele montane, balneare și de agro-turism.

Datorita potentialului natural și antropic valoros și bazei materiale existente diversificate se pot dezvolta multe tipuri și forme de turism in județul Maramureș: turism balneoclimateric (ape minerale in Depresiunea Maramuresului), turism montan (drumetii, cinegetic, fotosafari), turism cultural și turism rural-etnofolcloric (obiceiuri și traditii specifice, de ex. in Tara Maramuresului, Tara Lapusului, Tara Chioarului, Tara Codrului), turism de evenimente și afaceri, turism stiintific etc.

CAPITOLUL 4

ANALIZA PRODUSELOR TURISTICE ÎN JUDEȚUL MARAMUREȘ

4.1. Stațiunile și zonele urbane

Conform HG 867/2006 și a Legii 526/2003 următoarele localități sunt declarate stațiuni sau zone turistice în județul Maramureș:

- Ocna Șugatag, - HG 867 / 2006
- Borșa.- HG 867 / 2006
- Izvoarele – Legea 526/2003
- Mogoșa – Legea 526/2003
- Căvnic – Legea 526/2003

În total sunt declarate doar 2 stațiuni turistice și 3 zone turistice de munte pentru practicarea sporturilor de iarnă. În județ nu avem nici o stațiune declarată ca fiind de importanță națională.

Ca și tip de stațiune turistică, regăsim stațiunea balneară - Ocna-Sugatag și stațiunea montană Borsa.

Infrastructura de cazare județeană totalizează câteva sute de locuri.

Structura

La nivel regional și local sunt propuneri pentru a dezvolta noi stațiuni turistice de importanță locală sau națională, care însă vor trebui să îndeplinească reglementările Autorității Naționale de Turism referitoare la declararea de stațiuni turistice:

- Izvoare
- Căvnic
- Mogoșa – Șuitor
- Valea Vaseului
- Coștiui

Chiar dacă nu sunt declarate ca atare, multe dintre aceste propuneri de stațiuni funcționează de facto ca și zone turistice, atrăgând turiști și oferind facilități de cazare.

Stațiunea turistică Borsa

Situată la extremitatea nordică a Carpaților Orientali, zona Borșa are un relief foarte variat ca morfologie și complex prin alcătuirea sa geologică, compus din trei unități: Munții Rodnei, Munții Maramureșului și Depresiunea Maramureș. Munții Rodnei conservă urme glaciare pe versanții nordici: creste înguste, căldări glaciale cu pereți abrupti și iezere alpine, văi sălbatice cu povârnișuri aproape verticale. Fenomenele carstice sunt în prezent explorate și cartate. Relieful munților Maramureșului este extrem de variat: zone alpine cu bogat înveliș vegetal, abrupturi stâncoase, platouri calcaroase suspendate, izbucuri carstice, văi vijelioase cu defilee întrerupte de lunci înierbate, izvoare minerale, etc. Depresiunea Maramureș este una din cele mai mari și mai interesante unități naturale de acest gen din Carpații Orientali. Diversitatea formelor de relief, fragmentate de numeroase ape cu defilee de o rară frumusețe, pădurile masive de conifere și foioase cu faună de mare interes cinegetic, izvoarele minerale conferă regiunii un grad ridicat de atractivitate turistică. Lacurile au în mare parte origine glaciară și sunt situate la altitudini ce ating 1.800 - 1.900 m, pitorescul lor atrăgând mulți turiști. Clima este de tip temperat continental, cu temperaturi moderate

În timpul verii și cu abundente căderi de zăpadă în timpul iernii, ceea ce oferă condiții favorabile excursiilor și practicării sporturilor pe tot parcursul anului. Principala activitate a populației o reprezintă creșterea animalelor (ovine, bovine, cabaline și porcine). În munți se practică păstoritul de tip tradițional: primăvara și toamna pe pășunile și fânațele de la poale, iar vara cu stâna pe pășunea de munte.

În prezent, potențialul turistic al zonei Borșa este foarte puțin valorificat. Cazarea este rezolvată la un nivel modest din punct de vedere al calității și cantității. Cu excepția orașului Borșa, celelalte localități sunt lipsite de hoteluri sau alte spații de cazare, cabanele turistice au fost distruse și nu există refugii montane. O echipă de salvamont funcționează pe lângă primăria orașului Borșa. Baza sportivă este modestă, doar pârtiile de schi din Borșa dispunând de un telescaun și un schilift. De asemenea, traseele montane beneficiază doar parțial și nesatisfăcător de marcaje. Oferta turistică a zonei este complet lipsită de dotări auxiliare legate de cultură, destindere, agrement.

Stațiunea Ocna Sugatag este situată în Depresiunea Maramuresului la poalele Munților Tibles și Gutâi, la o altitudine de 490 de metri. Frumusețea locurilor, aerul ozonizat, bogăția de obiective turistice și sărbători folclorice va vor face să vă aduceți aminte cu drag și nostalgie de această stațiune. Pe lângă toate acestea mai există și izvoarele de ape minerale care sunt recomandate în tratamentul unor afecțiuni reumatismale, ale sistemului nervos periferic, ginecologice sau ale aparatului locomotor. În sprijinul acestora stau facilitățile de tratament prezente: bazine cu apă minerală caldă sau rece, fizioterapie, electroterapie, aerosoli, gimnastica medicală.

În Ocna Sugatag se poate ajunge pe sosea urmând drumul național DN18 care leagă Baia Mare de Sighetu Marmatiei sau pe calea ferată până în gara din orașul Sighetu Marmatiei de unde se pot lua mijloace auto până în stațiune.

Mogoșa și Șuior. Stațiunea Mogoșa este amplasată pe malul Lacului Bodi, pe versantul sudic al Munților Gutâi la o distanță de 10 km de orașul Baia Sprie, la o altitudine de 731m. Peisajul deosebit ce încadrează cabana, pârtia de schi amenajată, fac din această cabană un punct de atracție turistică important, indiferent de anotimp. Cabana este catalogată ca și o unitate de trei stele, dispunând de o capacitate de cazare de 80 de locuri, un restaurant cu o capacitate de 140 de locuri precum și o terasă în aer liber cu 200 de locuri. În imediata apropiere a cabanei există o pârtie de schi în lungime de 2200m, care are și o instalație de transport pe cablu cu o capacitate de transport de 200 persoane pe oră.

Complexul turistic Șuior, este amplasat pe versantul nord vestic al Munților Gutâi la o altitudine de 740m și o distanță de 12km de orașul Baia Sprie. Complexul turistic Șuior a fost reconstruit în anul 2002 și dispune de toate facilitățile pentru desfășurarea în condiții optime a activităților turistice și sportive. Complexul are o capacitate de cazare de 64 de locuri, un restaurant cu 100 de locuri și un club modern cu 70 de locuri. Există dotări pentru relaxare în aer liber și anume: teren de tenis pe zgură, teren de tenis pe asfalt, teren de fotbal, teren de baschet. De asemenea în cadrul complexului turistic există și amenajări și dotări pentru revigorare și anume o sală de fitness și două saune. În cursul anului 2004 a fost dată în funcțiune instalația de transport pe cablu cu o capacitate de transport de 1200 de persoane pe oră, care deservește pârtia de schi în lungime de 1400 metri.

În prezent există o activitate intensă pentru dezvoltarea infrastructurii turismului în zonă, investitorii fiind interesați de potențialul turistic de care dispune zona. Astfel, este în curs de amenajare și construire un număr de trei hoteluri amplasate în orașul Baia Sprie.

Izvoarele.

Stațiunea este situată la o distanță aproximativ 32 km de municipiul Baia Mare, la o altitudine de 916 m, drumul spre stațiune fiind asfaltat. Începând din anul 1946, Stațiunea Izvoare a fost o gazdă primitoare pentru diferite competiții sportive de nivel județean, național și internațional și a prezentat o bază de pregătire pentru sportul de performanță. Stațiunea Izvoare, datorită amplasamentului geografic și condițiilor meteo, beneficiază de zăpadă o lungă perioadă de timp, chiar și în situațiile în care în alte zone ale țării nu este zăpadă. Astfel, în această stațiune au fost organizate următoarele numeroase competiții. La o distanță relativ apropiată de stațiune există două pârtii de schi alpin de dificultate mai ridicată decât cea din stațiune, unde pot fi organizate competiții sportive. Stațiunea Izvoare are la ora actuală spații de cazare și masă renovate, permițând odihna și servirea mesei în condiții civilizate.

4.2. Produse turistice

Dezvoltarea turismului în Județul Maramureș este axată pe următoarele tipuri principale de turism:

Turismul balnear

Apele din aceste locații pot fi folosite în scopuri curative și de agrement. Minele de sare închise și lacurile sărate de la Ocna Sugatag, Coștiui prezintă un potențial excelent de atragere a turiștilor din Maramureș.

În profil teritorial se remarcă stațiunile balneoturistice din Depresiunea Maramuresului, una binecunoscută, cu potențial de dezvoltare: Ocna Sugatag. La fel de importantă este stațiunea de iarnă: Borsa.

În localitățile urbane mari este localizată o infrastructură alcătuită din unități hoteliere numeroase de diferite dimensiuni. S-au dezvoltat pensiuni mici care folosesc oportunitățile atracțiilor mediului în care sunt localizate.

În conformitate cu prevederile HG 867/2006 anumite localități ar îndeplini condițiile necesare declarării lor ca stațiuni de interes local. Acest aspect a fost adus la cunoștința autorităților locale, iar demersurile începute de către Consiliul Județean Maramureș s-au materializat în parcurgerea primei etape de atestare și obținerea avizului ANT pentru următoarele locații cu profil turistic: Căvnic, Izvoarele, Mogoșă-Șuor, Valea Vaserului.

Urmează ca autoritățile locale să elaboreze documentația de urbanism pentru finalizarea atestării.

În județul Maramureș mai există o serie de zone turistice balneare cu potențial de dezvoltare: Coștiui- ape sărate, Stoiceni-ape minerale, Dănești-ape sulfuroase.

Turismul montan

Practicarea turismului montan are condiții foarte bune de dezvoltare datorită potențialului oferit de cele două catene muntoase ale Carpaților Orientali, cu caracteristicile și peisajele sale.

În munții Maramureșului, Rodnei și Tiblesului se pot practica drumetiile montane, alpinismul, escalada, etc. prezentând oportunități excelente pentru dezvoltarea acestui tip de turism. La acestea se adaugă potențialul cinegetic.

Zona Borsa, situată în **Maramuresul istoric**, este una dintre cele mai frumoase zone ale României, (daca nu cea mai frumoasa, așa cum o consideră localnicii). Borsa este situată în partea de nord-est a județului Maramureș, în partea de nord-vest a României, la frontiera cu Ucraina.

Situată la extremitatea nordică a Carpaților Orientali, zona Borșa are un relief foarte variat ca morfologie și complex prin alcătuirea sa geologică, compus din trei unități: Munții Rodnei, Munții Maramureșului și Depresiunea Maramureș. Munții Rodnei conservă urme glaciare pe versanții nordici: creste înguste, căldări glaciare cu pereți abrupti și iezere alpine, văi sălbatice cu povârnișuri aproape verticale. Fenomenele carstice sunt în prezent explorate și cartate. Relieful munților Maramureșului este extrem de variat: zone alpine cu bogat înveliș vegetal, abrupturi stâncoase, platouri calcaroase suspendate, izbucuri carstice, văi vijelioase cu defilee întrerupte de lunci înierbate, izvoare minerale, etc. Depresiunea Maramureș este una din cele mai mari și mai interesante unități naturale de acest gen din Carpații Orientali. Diversitatea formelor de relief, fragmentate de numeroase ape cu defilee de o rară frumusețe, pădurile masive de conifere și foioase cu faună de mare interes cinegetic, izvoarele minerale conferă regiunii un grad ridicat de atractivitate turistică. Lacurile au în mare parte origine glaciară și sunt situate la altitudini ce ating 1.800 - 1.900 m, pitorescul lor atrăgând mulți turiști. Clima este de tip temperat continental, cu temperaturi moderate în timpul verii și cu abundente căderi de zăpadă în timpul iernii, ceea ce oferă condiții favorabile excursiilor și practicării sporturilor pe tot parcursul anului. Principala activitate a populației o reprezintă creșterea animalelor (ovine, bovine, cabaline și porcine). În munți se practică păstoritul de tip tradițional: primăvara și toamna pe pășunile și fânațele de la poale, iar vara cu stâna pe pășunea de munte.

În prezent, potențialul turistic al zonei turistice Borșa este foarte puțin valorificat. Cazarea este rezolvată la un nivel modest din punct de vedere al calității și cantității. Cu excepția orașului Borșa, celelalte localități sunt lipsite de hoteluri sau alte spații de cazare, cabanele turistice au fost distruse și nu există refugii montane. O echipă de salvamont funcționează pe lângă spitalul din Borșa. Baza sportivă este modestă, doar părțile de schi din Borșa dispunând de un telescaun și un cablu. De asemenea, traseele montane beneficiază doar parțial și nesatisfăcător de marcaje. Oferta turistică a zonei este complet lipsită de dotări auxiliare legate de cultură, destindere, agrement.

Principalele zone din Maramureș unde se practica turismul montan în județul Maramureș sunt – mții Gutin (Baia Mare, Baia Sprie, Cavnic, Desesti, Baiut), Tibles – Tg Lapus Rodnei – Dragomirești, Moisei, Borsa Mții Maramuresului – Viseul de Sus, Viseul de Jos, Borsa, ...

Turismul ecologic

3 rezervații științifice

- Pietrosul Mare
- Rezervația fosiliferă Răzvan Givulescu Chiuzbaia
- Piatra Rea

Rezervațiile științifice sunt acele arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor habitate naturale terestre și/sau acvatice, cuprinzând elemente reprezentative de interes științific sub aspect floristic, faunistic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic sau de altă natură. Mărimea rezervațiilor științifice este determinată de arealul necesar pentru asigurarea integrității zonei protejate.

1 parc național

- Parcul Național Munții Rodnei - Rezervație a biosferei

Parcurile naționale sunt acele arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor eșantioane reprezentative pentru spațiul biogeografic național, cuprinzând elemente naturale cu valoare deosebită sub aspect fizico-geografic, floristic, faunistic, hidrologic, geologic, paleontologic, speologic, pedologic sau de altă natură, oferind posibilitatea vizitării în scopuri științifice, educative, recreative și turistice.

1 parc natural

- Parcul Natural Munții Maramureșului

Parcurile naturale sunt acele arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/sau culturală, deseori cu o mare diversitate biologică.

18 monumente ale naturii

- Creasta Cocoșului
- Iezerul Mare
- Rozeta de piatră de la Ilba,
- Lacul Albastru - Baia Sprie
- Turbăria Iezerul Mare – Munții Gutâi
- Cheile Tătarului
- Peștera de la Vălenii Șomcutei
- Peștera cu Oase
- Stâncăriile Sălhoi Zâmbroslavele
- Mlaștina Vlășinescu

- Tăul lui Dumitru
- Cheile Babei
- Peștera Boiu Mare
- Coloanele de la Limpede
- Peștera din dealul Solovan
- Mlaștina Tăul Negru
- Peștera Ponorul Jitelor
- Ponorul și Peștera Izei

Monumente ale naturii sunt acele arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite, reprezentate de specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice sau amenințate cu dispariția, arbori seculari, asociații floristice și faunistice, fenomene geologice, peșteri, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, cascade și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea sau raritatea lor. Dacă monumentele naturii nu sunt cuprinse în perimetrul altor zone aflate sub regim de protecție, pentru asigurarea integrității lor se vor stabili zone de protecție obligatorie, indiferent de destinația și de deținătorul terenului.

13 rezervații naturale

- Pădurea Crăiască
- Pădurea Bavna
- Rezervația Arcer-Țibleș
- Cornu Nedeei-Ciungii Bălăsânii
- Lacul Morărenilor
- Mlaștina Poiana Brazilor
- Pădurea de larice de la Coștiui
- Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare
- Defileul Lăpușului
- Pădurea Comja
- Farcău-Vinderel-Mihăilecu
- Poiana cu narcise Tomnatec-Sehleanu.

Rezervațiile naturale sunt acele arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic,

faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic. Mărimea lor este determinată de arealul necesar asigurării integrității elementelor protejate.

Turismul cultural

În acest domeniu se remarcă capacitatea operatorilor culturali datorită cărora, conform studiului Centrului de studii și cercetări în domeniul culturii din București, care analizează produsele culturale, Județul Maramureș se clasează prima între județele țării în termeni de obiective de patrimoniu, număr de monumente Unesco (în anul 2004). În topul primelor 10 de destinații culturale din România.

Cele mai importante atracții culturale sunt :

- Cetățile medievale: Baia Mare –Turnul Macelarilor, transformat în timpul lui Iancu de Hunedoara și cel mai reprezentativ monument, Turnul Sfântului Ștefan; **Monetaria Imperiului (actualmente Muzeul Județean Maramureș)**
- Muzeu de istorie și arheologie, muzeu de etnografie în aer liber - **Sighetu Marmăției și Baia Mare**
- Monumente Unesco, biserici de lemn: Barsana 1720, Budesti-Josani, Desesti, Ieud, Biserica din vale, Sisesti, Plopiș.
- Monumente de arhitectură: Baia Mare (Maramureș)
- Așezare fortificată din epoca medievală, Cetatea Chioarului -Maramureș
- Orasele- târg: Baia Mare, Șomcuta Mare, Sighetu Marmăției (Maramureș)
- Muzeu de istorie și arheologie: Muzeul de istorie Baia Mare, , Muzeul de istorie și arheologie Maramureș,
- Muzeul Rezistenței Anticomuniste - Memorialul Sighet

Muzeul Memorial al Victimelor Comunismului și al Rezistenței din Sighetu Marmăției figurează în agenda majorității turiștilor care se îndreaptă spre Maramureș. Instituția a ajuns la fel de căutată ca și Cimitirul Vesel din Săpânța, specialiștii europeni au confirmat că ocupă locul trei în topul muzeelor de istorie recentă de pe continent.

Înainte de Memorialul din Sighet a fost plasat Memorialul victimelor nazismului din Auschwitz, urmat de Memorialul Păcii din Normandia. Fosta închisoare maramureșeană a "concurat" cu instituții importante din Europa, cum ar fi Muzeul Terorii din Budapesta. S-a considerat, însă, că tratează mult mai bine problema sistemului totalitar la nivel european și că face o geografie surprinzătoare a ceea ce a însemnat detenția politică în România.

- Atracții urbane: Centrul istoric Baia Mare, clădiri de patrimoniu și Centrul istoric Sighetu Marmăției.
- Zonele etnografice și meșteșugărești

Centre meșteșugărești

în domeniul olăritului : Săcel, Baia Sprie

- în domeniul textilelor de interior: Săpânța, Târgu Lăpuș, porțile maramureșene – Țara Maramureșului văile Cosău, Iza, Mara, Vișeu; troițe, artizanat...

Alte meșteșuguri practicate: sculptura, icoane pe lemn și sticlă, realizarea de podoabe populare.

Bucataria traditionala, deosebit de gustoasa este putin pusa in valoare in restaurantele din judet, insa este inca bine pastrata. Printre cele mai apreciate produse culinare sint: vestita horinca de Maramures, placintele (cu branza si marar, cu prune, cu cartofi), crețe – Zona Chioar – Mesteacăn; supa de pasare cu taietei de casa, ciorbe ardelenesti, tocanite, sarmale, cozonaci si multe multe altele.

Castre, castele, conace, palate, cetati, biserici

In județul Maramureș exista castele, conace, case memoriale, cetati mediavale,

Printre cele mai importante obiective se numara:

- Castelul de la Pribilești , al contelui Teleki, castel in stil Renaissance și Baroc, castel care are un mare potențial dar trebuie realizate lucrări de reabilitare,
- Castelul din Satulung
- conacul Teleki de la Coltău care gazduiește Muzeul Petofi Sador
- cetatea Chioarului

Turismul religios si monahal

Exista in Regiune multe areale incarcate de spritualitate si locuri de pelerinaj:

- Zona Muntilor Maramureșului (mai ales biserici de lemn)
- Cimitirul vesel de la Sapanta
- Zona depresiunii Maramureșului, cu manifestari religioase de traditie.
- **Mănăstiri – zona Lăpușului (Rohia, Rohița, Habra) - zona Maramureș istoric (Bârsana, Moisei, Peri-Săpânța).**

Bisericile de lemn

În județul Maramureș peste 100 de biserici de lemn, adevarate opere de arta, sunt raspândite pe teritoriul Marmuresului. 8 dintre acestea fac parte din patrimoniul Cultural UNESCO, marturie a valorii lor deosebite. In timp s-a ajuns la o adevarata arta a imbinarilor in lemn ce reprezinta o tehnica specifica de imbinare a lemnului fara cuie sau cu ajutorul cuielor de lemn in anumite situatii impuse de locul si rezistenta imbinarilor.

Prin urmare, ansamblul arhitectural bisericesc din Maramures a evoluat in timp in functie de priceperea, experienta si fantezia constructorilor locali, ei reusind sa impuna un anume stil in redarea plastica a formelor si motivelor ornamentale care s-a extins si in zonele limitrofe: Bistrita, Salaj, Satu Mare si Cluj.

La aceste locatii turistice si monumente se adauga o dimensiune specifica ethosului local si transilvan, in general: multiculturalitatea, care valorificata turistic devine un element de potentare si unicitate a atrctivitatii.

O structura de manastiri si lacasuri de cult ortodoxe care respecta in plan, fatade si pictura sugestiile venite dinspre Bizant.

Centre urbane istorice

Centrele istorice semnificative sunt Baia Mare și Sighetu Marmăției.

De remarcat centrul istoric al orasului Baia-Mare cu constructii si monumente istorice datând din sec. XV, printre care se evidentiaza: piata libertatii, centrul vechi al orasului complex de arhitectura medievala ridicat in secolele XVII-XVIII, ce pastreaza inca

subsolul și parterul unor construcții mai vechi, conserva o succesiune de stiluri arhitecturale (gotic, baroc). Casa Elisabeta, cea mai veche construcție civilă, a fost ridicată între 1446-1490 de Iancu de Hunedoara și Matei Corvin. Piața Cetății – vechiul Tintirim, este dominată de Turnul Ștefan, ridicat din inițiativa lui Iancu de Hunedoara, între 1446-1468. În apropiere se găsește și Turnul Măcelarilor, monument de secol XV foarte bine conservat.

Muzee, case memoriale:

Județul Maramureș se poate „lauda” cu Muzeul de Mineralogie deschis turiștilor încă din anul 1989 (prin frumusețea lor vestitele și prețioasele flori de mină se înscriu în rândul principalelor colecții europene de acest profil), Muzeul Etnografic al Maramureșului Sighetu-Marmației, Muzeul Județean, organizat în incinta vechii monetării, care cuprinde colecțiile secției de istorie, Muzeul de artă – clădire ridicată în 1748 cu subsolul și parterul în stil baroc care găzduiește colecții cu lucrări reprezentative ale clasicilor picturii românești și ale renumitei școli de pictură baimăreană, Memorialul Victimelor Comunismului și Rezistenței Sighetu-Marmației. Muzeul de etnografie și artă populară Baia Mare – amplasat în clădirea fostului teatru de vară (ridicat în 1953 cu fatada în stil neoclasic), cuprinde o expoziție permanentă de artă populară. În imediată apropiere pe Dealul Florilor, se află o expoziție permanentă de arhitectură populară în aer liber "Muzeul Satului" cuprinzând case și gospodării tradiționale, specifice diferitelor zone etnografice ale județului, întinse pe o suprafață de 12 ha. Aici se găsește și o biserică din lemn monument istoric și de arhitectură, ridicată în anul 1603 și adusă pe actualul amplasament în anul 1939.

Muzeul Satului Maramureșean Sighetu-Marmației este o altă atracție turistică, care cuprinde un muzeu etnografic și un muzeu în aer liber arhitectură tradițională Maramureșului istoric.

În județul Maramureș întâlnim memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței Sighetu-Marmației, Muzeul Județean organizat în incinta vechii monetării care cuprinde colecțiile secției de istorie, și arheologie și o expoziție permanentă de ceasuri, Muzeul de artă – clădirea ridicată în 1748 cu subsolul și parterul în stil baroc, găzduiește colecțiile ce conțin lucrări reprezentative ale clasicilor picturii românești și ale renumitei școli de pictură baimăreană.

Case memoriale din județul Maramureș : Vasile Lucaciu, datează din anul 1848, – Șișești , Petofi Sandor –Colțâu , Gheorghe Pop de Băsești – Băsești , Ellie Wiesel – Sighetu Marmației

Muzeul de Mineralogie Baia Mare– deschis turiștilor încă din anul 1989. Prin frumusețea lor vestitele și prețioasele flori de mină se înscriu în rândul principalelor colecții europene de acest profil.

Cimitirul vesel din Săpânța – Maramureș este unul din cele mai cunoscute și originale obiective turistice din regiunea de NV, care atrage anual un număr impresionant de turiști.

Unul dintre cele mai reprezentative areale etnografice ale regiunii, Cimitirul Vesel din Săpânța a fost, pentru mai mult de 50 de ani, creația sculptorului Stan Patras, artist de prestigiu în domeniul arhitectural, tradiție moștenită în generația sa din tată în fiu. Spiritul creativ al lui Stan Ioan Patras a făcut ca acest monument al Săpânței, Cimitirul Vesel, să fie și astăzi un vestigiu al culturii și civilizației românești. Continuatorul tradiției lui Patras este acum Dumitru Pop.

Județul Maramureș prezintă pentru turismul cultural un avantaj competitiv față de celelalte județe din regiune și nu numai. Astfel, valoarea indicelui de turism cultural care măsoară infrastructura și turismul de turism cultural este mai mare pentru Maramureș. Folosirea – prin turism – a obiectivelor culturale este de asemenea bună.

Turismul de afaceri și evenimente

Turismul de afaceri este considerat principala sursă de venituri pentru industria hotelieră autohtonă. În ultimii ani, o dată cu intrarea pe piața românească a marilor companii străine, numărul celor care vin în România în interes de afaceri a crescut considerabil. Efectele pozitive se vad în special în marile orașe.

Condițiile pentru organizarea de congrese, simpozioane, întâlniri sunt asigurate în prezent de hotelurile și instituțiile din orașele mari: Baia-Mare - Millennium Business Center (peste 80 de evenimente organizate în primele 8 luni ale anului 2006), Centrul marketing și expoziții al CCI Maramureș, Biblioteca Județeană cu spații generoase de conferințe, dotate cu aparatura tehnică multimedia și cu facilități de nivel european.

Există câteva evenimente culturale deosebite care reunesc o gamă largă de activități muzicale, dansuri, și alte manifestări culturale: Sărbătoarea Castanelor de la Baia Mare. În județul Maramureș, manifestările culturale tradiționale, festivaluri folclorice și târgurile se desfășoară pe tot parcursul anului după un calendar stabilit în fiecare an, și atrag o multitudine de turiști. Amintim dintre cele mai importante: Festivalul Lenkerului Căvnic, Udătorul _ Șurdești, Târgul Cepelelor – Asuaju de Sus, Măsuritul oilor – Târgu Lăpuș, Tânjeaua de pe Mare, Sânziene – Borșa, Festivalul Nunților Vadu Izei și Oncești, Festivalul Stuparilor, - Cernești, Roza Rotalinda zilele culturii din Rozavlea, Hora de la Prislop Borșa, Sărbătoarea castanelor Baia Mare, Festival Internațional de poezie Sigehț, Festivalul Tradițiilor de iarnă Sighetu Marmăției, școala de vară Memorialul Sighetu Marmăției.

Printre ***evenimentele culturale tradiționale*** cu o periodicitate anuală sunt:

CALENDARUL EVENIMENTELOR

Turism rural și agroturismul

Arealele cu turism rural semnificativ sunt: Țara Maramuresului, Țara Chioarului, Țara Lăpușului, Țara Codrului.

Zone etnografice

În județul Maramureș se disting câteva subzone etnofolclorice, care datorită mândrii locale se numesc Țări: Țara Maramuresului, Țara Chioarului, Țara Lăpușului, Țara Codrului. Aceste zone au ajuns să se distinga, treptat, prin specific folcloric, prin marturii, tradiții, meșteșuguri.

Meșteșugurile, în trecut foarte bine reprezentate, se mai păstrează încă mai ales în zona rurală a județului astfel: olărit (ceramica albă și roșie), lădarit, mobilier taranesc, țesături-cusături-broderii populare, pictura de icoane pe sticlă și lemn, rotărit, împletituri din papură și nuiele, cioplit în piatră și marmură, cojocarit, confecționat de obiecte de podoba, sculptura în lemn.

Cimitirul Vesel de la Sapânta

Unul dintre cele mai reprezentative areale etnografice ale regiunii, Cimitirul Vesel din Sapanta a fost, pentru mai mult de 50 de ani, creatia sculptorului Stan Patras, artist de prestigiu in domeniul arhitectural, traditie mostenita in generatia sa din tata in fiu. Spiritul creativ al lui Stan Ioan Patras a facut ca acest monument al Sapantei, Cimitirul Vesel, sa fie si astazi un vestigiu al culturii si civilizatiei romanesti. Continuatorul traditiei lui Patras este acum Dumitru Pop.

Traditia, obiceiul, prietenia, generozitatea si veselia localnicilor te inconjoara la fiecare pas, cele peste 260 de pensiuni acreditate din Maramures putând sa satisfaca chiar si pe cei mai pretentiosi dintre musafiri.

Alte forme de turism

Ar mai fi cateva tipuri de turism cu potential de dezvoltare in regiune, dintre care merita mentionată Mocănița de pe Valea Vaserului din Maramures, singura posibilitate de acces în Valea Vaserului, cea mai impresionantă vale cu habitat natural, foarte bine conservat din zonă și care face parte din Parcul Natural Munții Maramureșului Ea fost dezvoltata din sec. 18 cand un Centru Forestier a fost fundat acolo.

Alpinism – trasee / Zone unde exista trasee cu posibilitate de practicare a alpinismului in Judetul Maramureș

Creasta Muntilor Rodnei, parcursa iarna, este un traseu alpin destul de dificil, recomandat numai sportivilor avansati sau Creasta Cocoșului – arie protejată din Maramureș, cariera Limpedea Baia Mare

Parapantism se practica in zonele montane, mai ales pe Creasta Cocoșului și Igniș.

Vanatoare si pescuit

Datorita diversitatii si faunei cinegetice, intrejul judet poate fi considerat un mare parc de vânatoare. Vânatoarea de capre negre din Muntii Rodnei a fost drasnic limitata pâna la refacerea numarului de exemplare minim pentru protejarea speciei. Pe câmpie se vâneaza tap, vulpe, fazan, iepure si mistret.

Se gasesc o multime de iazuri piscicole si helestee, iar râurile inca nepoluate sunt bogate in peste satisfacând pofta de pescuit a sutelor de pescari amatori din județ.

În Maramureș există mai multe lacuri și râuri unde se poate practica pescuitul : Ariniș, Firiza, Șcălășeni, râurile Lăpuș, Someș, Iza, Mara, Vișeu, etc De asemenea o salbă de păstrăvărie pe cele mai importante râuri din zona montană. Lostrita – Firiza, Blidari-Baia Mare.

Turismul de vânătoare poate fi practicat în Munții Oasului, Gutâi, Țibleș și dealurile Codrului unde se poate vâna mistreț, caprior, fazan.

Fotosafari

Observarea animalelor sălbatice și a plantelor, mai ales a rarităților, monumente ale naturii, și capturarea unor imagini inedite în aparatul fotografic este o activitate turistică la fel de palpitantă și pasionantă ca și vânătoarea. Mai ales rezervațiile naturale și cele două parcuri naționale / naturale oferă subiecte deosebite pentru camerele foto sau video ale iubitorilor naturii.

Rafting și canioning

Debitele constant crescute de pe unele cursuri de apă din zona montană, Somesul, Bistrita, Rebra, Salaută, oferă condiții bune pentru plutire cu obstacole și turbulente. Încă la început, acest sport câștigă tot mai mulți adepți. În Maramureș la Cheile Lăpușului și Săpânța se poate de asemenea practica Raftingul.

În ultimii ani, a apărut în România o modă a așa numitelor „sporturi extreme” organizate de agenții specializate pentru angajații firmelor cu bani, care își petrec toată ziua la birou și simt uneori nevoia de mișcare, de acțiuni colective. Așa că piața este deschisă.

Cicloturism. O rețea vastă și densă de drumuri și poteci de munte oferă variante infinite de parcurs pentru bicicliștii dornici de aventură și încercarea virtuozității.

Automobilism de teren și motociclism off road

Pe un traseu din Munții Rodnei s-a organizat, în anul 2001, prima etapă a Campionatului Național de Motociclism Off Road. Numeroasele drumuri forestiere și de carută care străbat munții noștri oferă condiții ideale pentru practicarea sporturilor cu motocicletă sau mașina de teren.

O etapă din Campionatul național de automobilism – Raliul Gutin (Siromex) – se desfășoară în județul Maramureș și de asemenea Raliul de tot teren Eurocarpatica - Baja pentru motociclete și mașini.

Motocros. Există etape din Campionatul național de automobilism – Raliul Gutin (Siromex) – Maramureș și Raliu de tot teren Eurocarpatica Baja pentru motociclete și mașini.

Forme de turism încă neexploatate, dar cu potențial de dezvoltare sunt turismul de recreere, drumețiile, turismul ecvestru, mai cu seamă în ariile protejate, turismul academic și științific, turismul de divertisment (parcuri tematice, parcuri de distracții).

CAPITOLUL 5

ANALIZA SWOT

TURISM – REGIUNEA DE NORD-VEST

Puncte tari	Dovezi pentru fundamentare
Oferta structurilor de cazare	Regiunea Nord Vest este pe locul 3 in Romania ca numar de locuri in structurile turistice dupa Reg. Sud-Est si Centru: are un numar de 20.568 locuri, aproximativ 9,92% din total Romania; peste ½ sunt concentrate in judetele Bihor (al 5-lea judet din Romania dupa capacitatea de cazare) si Cluj. In Regiunea Nord-Vest existau 110 hoteluri.
Cresterea numarului de turisti in Regiune	In anul 2005 Reg. Nord-Vest a fost una din cele 3 regiuni cu o crestere pozitiva a sosirilor (108,9%) mai ales pentru segmentul de sosiri romani (111,3%). Numarul sosirilor vizitatorilor straini in România a crescut intre 1998 si 2003 cu 15,8%.
Diversificarea sectoriala a ofertei turistice	Atractii turistice numeroase care includ, printre altele: -Formatiuni geologice -Monumente naturale -Ape minerale, Izvoare minerale -Biserici de lemn Maramures -Muzeul in aer liber al Tarii Maramureșului -Muzeul de Mineralogie Baia Mare Statiuni turistice existente sau in dezvoltare: - Ocna Sugatag -Zona turistica Novat-Valea Vaserului -Zona Borsa-jud. Maramures -Izvoarele -Cavnic
Indicii de ocupare turistica	In Regiune indicii de ocupare a locurilor de cazare (sem. 1 2005 - 30,8%) sunt mai buni decat la nivel national (29,3%); Bihorul are cea mai buna ocupare de 40,6 %, Cluj este sub media nationala cu aproape 5%, pe ultimul loc fiind surprinzator jud. Maramures - 19,6%. Ocupare neta buna in structuri pt. tineret si low-cost ceea ce arata potentialul acestora de dezvoltare.
Segmentarea pietei	Cea mai mare parte a turistilor straini din anul precedent provin din Ungaria(39,4%), si din tarile EU.
Dezvoltarea turismului balnear in Regiunea Nord-Vest	Turismul balnear este vazut ca prioritar in regiune: are infrastructura si resurse balneare sustenabila, exista statiuni turistice regionale cu traditie: Felix, 1 Mai, Sangeorz-Bai si se prevede dezvoltarea integrata a altor statiuni de interes local/judetean: Cojocna, Marghita, Tasnad. In Romania hotelurile au inregistrat cel mai mare indice de utilizare (50,0%) in statiunile balneare.
Potential pentru turismul de nisa	<i>Turism cultural:</i> marile orase, Baia-Mare, Sighetu Marmatției ofera o gama vasta de obiective culturale / de divertisment, reprezentate de muzee, teatru , case memoriale, vestigii istorice <i>Arii protejate:</i> suprafata totala protejata in regiune ajunge la de 281.842 ha, exista 1 parc national si 1 parc natural. <i>Turismul de aventura si sportiv</i> se poate dezvolta: drumetii, pescuit, rafting, fotosafari etc. <i>Turismul alternativ:</i> academic si stiintific, inca neexploatat.
Legislatie specifica	Legislatia specifica sectorului turistic din România este armornizata in proportie de peste 80 % cu legislatia comunitara.
Puncte slabe	

	Dovezi pentru fundamentare
Slaba diversificare a infrastructurii de cazare pentru turismul rural si de tineret (agroturism, "hostels" si alte structuri "low-cost")	Exista putine pensiuni rurale inregistrate de statisticile INS in judete rurale: Bistrita-Nasaud(1), Salaj(2) sau montane: Bihor(2); exista doar 3 popasuri turistice si doar 6 hosteluri.
Lipsa de produse turistice si lipsa sustinerii brandurilor	Lipsesc produsele turistice care sa se poata vinde in pachete integrate, acolo unde se pot dezvolta circuite turistice; nu se sustin brandurile relevante din patrimoniul cultural; 1 singur tour-operator in turism balnear; organizatii inadecvate profesionale la nivel regional.
Pondere scazuta a turismului la formarea PIB Regional	Turismul contribuie la formarea PIB in Regiunea Nord-vest doar cu 1,6% (Hoteluri si restaurante) sub media Romaniei din ultimii ani – 2,1% in 2002, si sub media altor regiuni din Europa de Est.
Slaba dezvoltare a turismului de nisa	Slaba promovare a turismului de nisa (ex. potentialul cinegetic pentru vanatoare si pescuit sportiv, turism de agrement). Lipsa unor strategii specifice pentru turismul cultural, istoric, turismul rural si lipsa parteneriatelor inter-institutionale.
Lipsa surselor financiare pentru proiecte de investitii si/sau alocarea acestora pe prioritati comunitare	Slaba colectare la bugetele locale; lipsa unei planificari multi-anzuale a bugetelor de investitii; legislatie deficitara in domeniul avizelor/controlului in turism. Lipseste o evaluare a ofertei turistice pe baza factorilor de atractivitate turistica.
Structuri de promovare si informare putine sau absente	Putine infrastructuri si retele de informare si promovare a turismului Lipseste agentii regionale de promovare a turismului, operatorii internationali. Lipsa unor centre de informare, panouri plasate in fata monumentelor, panouri de informare etc.
Cererea interna reorientata	Reorientarea unei parti a cererii turistice interne catre destinatii externe, in special pentru zonele invecinate care ofera aceleasi tipuri de produse turistice.
Nivel scazut de specializare a fortei de munca in turism	Putine cursuri turistice, persoanele specializate pleaca spre alte tari; lipsa cunoasterii limbilor straine, a instrumentelor de marketing si IT
Degradarea patrimoniului cultural	O buna parte a obiectivelor culturale nu pot fi integrate in circuite turistice, din cauza ca se afla in paragina.
Scaderea fortei de munca ocupate in turism	Forta de munca ocupata in turism a scazut in ultimii ani in regiune ajungand la 10.052 persoane in 2003, doar 1,7% din populatia ocupata, totalul populatiei ocupate fiind de 581.512 angajati la nivelul anului 2003. Cauza este data si de nivelul redus de salarizare fata de celalalte ramuri economice.
Slaba calitate a infrastructurii de acces	In special in zonele turistice montane exista o lipsa cronica de infrastructuri de acces care limiteaza dezvoltarea turismului (desi exista un aeroport international la Cluj- Napoca).
Lipsa de standarde EU in clasificarea hoteliera	
Oportunitati	Amenintari
Cresterea capacitatii de cazare turistica in Romania pe fondul definirii turismului ca domeniu economic prioritar	Neglijarea patrimoniului cultural
Imbatranirea populatiei va duce la o crestere a interesului in turismul balnear, prognozandu-se o crestere a ponderii acestuia in turism	Slaba dezvoltare a infrastructurii rutiere, feroviare si aeriene in Regiunea Nord-vest Concurenta altor regiuni care si-au conturat deja strategii turistice si atrag turisti
Cresterea puterii de cumparare in România	Atractivitatea destinatiilor turistice din afara Regiunii, in special inspre turismul montan si litoral
Interes international sporit in turismul din parcuri naturale si culturale	Nivel scazut al cooperarii intre operatorii liniilor aeriene regulate si agentile de turism
Crearea de noi statiuni turistice: Vartop (jud. Bihor), Luna Ses, Figa si	Lipsa marketingului regional de turism

revitalizarea celor vechi – Cavnic, Mogoșa, Șuioara, Izvoare (Maramureș)	
Accesibilitatea fondurilor din FEDER pentru dezvoltarea turismului	Lipsa unei strategii integrate de dezvoltare a turismului la nivel national
Oportunitati pe piata pentru dezvoltarea turismului de nisa	
Co-operarea transfrontaliera cu tarile vecine	

CAPITOLUL 6

STRATEGIA PENTRU DEZVOLTAREA TURISMULUI ÎN JUDEȚUL MARAMUREȘ

Strategia de dezvoltare a turismului din Maramureș 2007-2013 cuprinde principalele direcții viitoare de dezvoltare a turismului în județ. La baza întocmirii acestei strategii stau analizele elaborate de colectivul Serviciului de Integrare Europeană și Dezvoltare Regională, în colaborare cu grupul de lucru pe turism, din cadrul Comitetului de Planificare Județean.

Etapele procesului de planificare participativa - Județul Maramureș

Metodologia folosită pentru elaborarea strategiei sectoriale:

- Elaborare profilului turismului județean pe baza datelor statistice disponibile.
- Analiza SWOT: identificarea punctelor tari și slabe, a oportunităților și amenințărilor.
- Focus grupuri pentru identificarea sectoarelor prioritare, prelucrarea statistică a informațiilor, identificarea problemelor specifice sectorului.
- Consultare strategii existente în documentele sectoriale de programare de la nivel european, național și regional.
- Definire obiective, priorități, măsuri, activități.
- Consultare grup de lucru sectorial, completări.

6.1. Direcții strategice pentru dezvoltarea turismului în Județul Maramureș

Fundamentare

Turismul reprezintă un sector economic care dispune de un valoros potențial, suficient încât să devină o sursă de atracție de capital pentru piața internă și externă. Deși resurse există chiar din abundență, oferta actuală de produse turistice din regiune este relativ diversificată și de o calitate adesea contestată.

Județul Maramureș nu duce lipsa de parcuri naturale, arii protejate, patrimoniu cultural, folcloric istoric și religios, posibilități de valorificare a peisajului rustic și a tradițiilor rurale, ape termale și de tratament, partii de schi, dar și de zone care se pot valorifica prin turism de aventuri / sport extrem sau speoturism.

Din păcate, în ultimii 16 ani s-a constatat o stagnare continuă a cererii turistice externe pentru Județul Maramureș. Cu toate acestea, conform Autorității Naționale de Turism, turismul și călătoriile vor fi alături de tehnologia informației și a comunicării (TIC) și telecomunicații cele trei industrii ale serviciilor cu cea mai mare cifră de afaceri în viitor. Aceasta, deoarece serviciile turistice vor atrage în permanență, indiferent de stările conjuncturale și de mutațiile intervenite în cererea turistică, un segment tot mai mare de populație de pe mapamond.

Oferta turistică din regiune este relativ bună, deși subdezvoltată față de potențial. Segmentul de turism rural și agroturism este acoperit în special de pensiuni rurale, vile și cabane turistice, recunoscute pe plan național și chiar internațional și care se ragănesc în ofertele turistice ale agențiilor de turism.

Județul Maramureș se situează pe un loc fruntaș la nivel național, având în anul 2005 un număr de 66 pensiuni rurale și 10 vile turistice.

Câteva probleme strategice care conduc la această situație sunt enumerate mai jos:

- Nivel scăzut al cooperării între operatorii liniilor aeriene regulate și agențiile de turism

- Infrastructuri de promovare turistica putine si putine retele de informare in turism
- Absenta unei agentii județene de promovare a turismului, a operatorilor internationali
- Lipsa marketingului regional de turism si a structurilor regionale de turism
- Lipsa centrelor de informare, panourilor istorice plasate in fata monumentelor de exemplu, panouri informative in parcuri, site-uri web de prezentare a zonelor atractive, brosure, pliante publicitare etc.
- Slaba promovare a turismului de nisa (turism cinegetic pentru vanatoare si pescuit sportiv, turism sportiv sau de agrement).

Turismul este unanim considerat o prioritate la nivel de județ. Oferta de invatamant s-a adaptat in consecinta, incepand de la scolile profesionale si tehnologice, pana la invatamantul superior. Au aparut facultati de profil in regiune, cum ar fi cea din Cluj-Napoca, in cadrul Universitatii Babes-Bolyai (Management Hotelier pentru industria ospitalitatii, hotelarie si alimentatie publica).

Pentru a nu risca suprasolicizarea statiunilor balneare existente ar trebui sprijinite zonele cu potential de dezvoltare in acest sens, cu potential curativ. Se prefigureaza crearea unor noi statii turistice in Cavnic, Izvoarele, Șuitor Mogoșa și Coștiui. in paralel cu revitalizarea celor traditionale, mai vechi.

Dezvoltarea turismului de nisa, cum ar fi turismul sportiv, de pescuit, de vanatoare, turismul cultural, turismul pentru tineri (parcuri tematice, parcuri de divertisment), ecoturismul, cicloturismul sau altele ar putea aduce beneficii substantiale județului, inasa din pacate, la momentul actual lipsesc atat date referitoare la distributia regionala a cererii turistice pentru acest tip de servicii/produse, cat si initiativele private care sa impulsioneze sectorul public.

Aceste tipuri de turism pot fi extinse, pe baza resurselor turistice specifice in judet. "Nise aditionale" potentiale pot sa fie cele de turism medical, turism tehnic, turism de pensionari, de film making, etc.

Tabel 9. Activitati posibile in județul Maramureș
(Studiul potentialului turismului in Regiuni, 2005)

Tururi educationale cu ghid	Schi de tip cross-country
Pescuit	Vanatoare
Vizitare biserici	Catarare-hiking
Primit fauna/flora	Agroturism
Turism balnear	Fotografiat
Turism de sanatate	Schi acvatic
Camping	Participare la evenimente culturale
Vizitare atractii istorice	Participare la sarbatori religioase
Motocros	Turism uval
Parapanta	Vizitare muzee
Schi	River rafting
Speologie	Turism de afaceri
Turism de conferinta	Turism stintific

Sursa: ANT

Agroturismul este considerat, adesea limitativ, drept o solutie atat pentru agricultura (care dupa 2007 va absorbi mult mai putina forta de munca) dar si pentru turism, unde se previzioneaza o dezvoltare constanta, dar in pasi mici si foarte mici. Accelerarea procesului ar putea fi provocata de dezvoltarea si promovarea de programe turistice in domeniul specific al turismului rural, cum ar fi bucataria traditionala cu produse agro-

alimentare de tip ecologic, pelerinaje, ecoturism specializat - speoturism, fauna și flora rară, ecosisteme, viața în mijlocul comunităților care întrețin și practică vechi tradiții etnofolclorice, medicina naturistă etc.

Turismul ecvestru, drumetiile, cicloturismul sau ecoturismul se pot îmbina cu turismul rural pentru a aduce plus valoare, sau se pot dezvolta independent și constituie tot atâtea soluții de prelungire a sezonului turistic.

Se impune pe viitor atât modernizarea structurilor turistice și a stațiilor existente, cât și crearea unor produse turistice noi, a unor programe atractive și inedite, amenajarea unor parcuri / zone / stații noi, care ar putea să direcționeze importante fluxuri turistice spre Județul Maramureș. Exemplul țării cu o bogată tradiție și experiență turistică demonstrează atractivitatea parcurilor tematice și de divertisment, a evenimentelor culturale și de divertisment de tip festivaluri cu specific local.

În fine, trebuie accentuat faptul că unul dintre cei mai importanți factori care determină dezvoltarea viitoare a turismului în Județul Maramureș este publicitatea însoțită de "branding", respectiv promovarea produselor de marca (brand) cu recunoaștere regională, națională și internațională.

6.2. Programe regionale turistice

Conform Hotărârii CDR nr. 102/2002, modificată au fost aprobate un număr de **4 programe teritoriale și 6 programe sectoriale** de dezvoltare a turismului în Regiunea Nord-Vest.

Programele teritoriale privitoare la Județul Maramureș cuprind:

A. Restructurarea mediului rural din Zona Codru

- Modernizarea infrastructurii turistice pentru dezvoltarea agroturismului
- Dezvoltarea infrastructurii de acces și a utilitatilor pentru crearea unei zone industriale de prelucrare a plantelor textile

B. Dezvoltarea durabilă a Munților Tibles-Rodna

- Revitalizarea ocupațiilor tradiționale ca suport pentru dezvoltarea agroturismului în zona Valea Ilisua-M-tii Tibles
- Reabilitarea și protejarea mediului în arealul Munții Rodnei.

Programele sectoriale de dezvoltare a turismului se focalizează asupra următoarelor:

A. Valorificarea turistică a bogăției apelor Județului Maramureș

- Dezvoltarea turismului balnear
- Dezvoltarea integrată a turismului de agrement

B. Dezvoltarea turismului de circuit

- Drumul aurului-introducerea în circuitul turistic a minelor scoase din exploatare
- Pelerinaje la mănăstirile din lemn ale regiunii

C. Parcuri tematice și de distracție

D. Central and Est European Art&Movie Resort

- Studio de film pentru filmări interioare la Cluj-Napoca
- Studio de film pentru filmări exterioare la Bistrița
- Studio pentru efecte speciale la Baia Mare

E. Dezvoltarea competitivă a Regiunii

- Incubatoare de afaceri - Baia-Mare

F. Regiune funcțională

- Centre logistice pentru transportul aerian Baia Mare

G. Programul de mediu

La nivel national, **obiectivele generale** pentru dezvoltarea turismului pentru perioada de dupa 2007 sunt (*sursa: draft august Strategia Turistica a Romaniei, ANT*):

- crearea unei oferte turistice diversificata si competitiva prin sustinerea dezvoltarii investitiilor interne si internationale, care sa conduca la cresterea volumului activitatii turistice si respectiv, a circulatiei turistice;
- stimularea dezvoltarii ofertei turistice de calitate care sa permita cresterea incasarilor – in lei si valuta, a contributiei sectorului turistic in PIB si a veniturilor nete ale populatiei precum si sporirea gradului de absorbtie a fortei de munca
- crearea conditiilor de integrare a turismului din Romania in tendintele de dezvoltare mondiale si europene etc.

Obiectivele specifice ale strategiei turistice nationale sunt:

- cresterea numarului de turisti straini cu 10% anual;
- sporirea contributiei turismului la formarea PIB, in perioada 2007-2013, la 6%;
- cresterea anuala numarului de turisti romani cu 5%;
- crearea unui numar de peste 350 mii de noi locuri de muncain sectorul turistic, in perioada 2007-2013.

Documentele de programare din perioadele anterioare au fost consultate pentru realizarea strategiei. Strategiile nationale ofera informatii referitoare la abordarile strategice si planificarea bugetara. Strategia in turism tine cont si de o serie de reglementari si acorduri la nivel national (*Turismul durabil, Agenda 21*). De asemenea o atentie deosebita a fost acordata Planului Judetean de Dezvoltare ca si observatiilor transmise de actorii semnificativi din județ.

In perioada de programare 2004-2006, masurile destinate finantarii turismului erau destinate “**Investitiilor directe in turism**” si “**Investitiilor imateriale in turism**”. Sunt finantate organizarea evenimentelor culturale, populare, artistice si sportive, dezvoltarea si promovarea de noi servicii de turism precum si dezvoltarea turismului montan, cultural, de tratament si recuperare in minele de sare, urmand ca proiectele prioritare sa fie stabilite conform Strategiei Regionale de Turism.

6.3. Obiective județene

Strategia de Dezvoltare a Turismului din Județul Maramureș se incadreaza in strategia de dezvoltare regionala pe perioada 2007-2013, avand urmatorul obiectiv general:

Cresterea competitivitatii sectorului turistic prin modernizarea si dezvoltarea infrastructurii si serviciilor turistice, inclusiv investitii in crearea de noi atractii turistice.

Orientarea de baza a strategiei turistice o constituie potentarea punctelor tari ale județului in vederea valorificarii oportunitatilor de crestere si minimizarea efectelor punctelor slabe prin eliminarea factorilor care blocheaza dezvoltarea.

Județul Maramureș, prin factorii de relief si de mediu, prin diversitatea si frumusetea peisajului, prin relativa eterogenitate etnica si implicit cea culturala, prezinta o diversitate de turism printre care deosebim turismul balnear, montan, cultural, rural, sportiv, ecumenic si turism pentru tineret.

Dezvoltarea turismului este de importanta pentru dezvoltarea economiei județului pe baza potentialului ei intern. Dezvoltarea turismului are un mare rol in cresterea angajarii fortei de munca si constituie un suport pentru dezvoltarea mediului de afaceri pentru IMM-uri.

Strategia se centrează atât pe stațiunile turistice existente, dar trebuie dezvoltate și alte produse turistice. De asemenea trebuie diversificată oferta existentă, astfel încât sezonul turistic să se prelungească pentru toate tipurile de turism din Maramureș. De interes va fi turismul balnear care va avea un sezon turistic mai mare, precum și turismul cultural care are un indice de atractivitate mare. De asemenea sectorul privat trebuie sprijinit pentru a-și diversifica oferta turistică, pentru a oferi prețuri mai mici și mai competitive și servicii cât mai complete.

Obiective generale:

- 1. Conservarea patrimoniului material și imaterial, natural, istoric și cultural din regiune, reabilitarea zonelor cu potențial turistic**
- 2. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii turistice**
- 3. Susținerea mediului de afaceri prin îmbunătățirea serviciilor turistice și a facilităților suport furnizate și dezvoltarea promovării turistice**
- 4. Promovarea de brand-ului turistic “Maramureș”**
- 5. Dezvoltarea turismului de nișă**

Rezultate așteptate:

- creșterea anuală a numărului de turiști care vizitează Județul Maramureș cu 10%
- creșterea gradului de ocupare a structurilor turistice cu 20%
- asigurarea infrastructurilor tehnice și edilitare pentru atragerea de noi investiții private sau în parteneriat public-privat
- creșterea numărului de turiști străini cu 10% anual
- revitalizarea și/sau crearea de noi stațiuni turistice
- promovarea mărcii turistice “Maramureș” și a marilor locale construite pe proiectele județene
- creșterea numărului de turiști și diversificarea segmentelor țintă de turiști
- creșterea calitatii serviciilor furnizate pentru turiști și susținerea dezvoltării de infrastructuri de cazare superioare (4,5 stele).
- Extinderea perioadei de utilizare a hotelurilor din stațiuni și zonele turistice prin dotarea acestora cu facilități pentru extraseton – piscine acoperite, săli pentru practicarea gimnasticii, etc.
-

Priorități :

Prioritatea 1. Restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului material și imaterial, cultural, istoric și religios și păstrarea identității zonelor turistice

- Restaurarea și valorificarea patrimoniului cultural și etnografic cu evident potențial turistic și includerea în circuite turistice
- Valorificarea potențialului turistic de dezvoltare existent la nivelul județean / local, al valorilor istorice

Prioritatea 2. Protecția și valorificarea resurselor turistice naturale în contextul dezvoltării durabile

- Valorificarea patrimoniului natural
- Protejarea, conservarea și promovarea ariilor naturale protejate, în vederea exploatarea acestora ca atracții turistice
- Valorificarea resurselor naturale județene și locale

Prioritatea 3. Reabilitarea zonelor turistice

- Dezvoltarea zonelor turistice de importanță deosebită, a centrelor istorice ale orașelor cu potențial turistic semnificativ

- Proiecte integrate turistice

Prioritatea 4. Dezvoltarea mediului de afaceri din turismul județean

- Sustinerea mediului de afaceri
- Sustinerea diversificării ofertei turistice și dezvoltarea promovării turistice și a brandurilor turistice

Prioritatea 5. Creșterea calitatii serviciilor in turism si crearea de produse turistice specifice județene

- Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurilor structurilor de cazare cu utilitățile corespunzătoare
- Creșterea calitatii serviciilor prin crearea și reabilitarea facilităților de recreere
- Stimularea introducerii serviciilor de tip all inclusive
- Îmbunătățirea serviciilor oferite de turism

Axa prioritara 1	Restaurarea și punerea în valoare a patrimoniul material și imaterial, cultural, istoric și religios și pastrarea identitatii zonelor turistice

Fundamentare: Județul Maramureș dispune un patrimoniu cultural-istoric și etnofolcloric de mare valoare turistică și reprezentativitate, având un indice de atractivitate cultural superior altor județe și regiuni, ceea ce îl plasează pe un loc bun la nivel național. În Maramureș s-au interferat realitățile românești cu cele ale naționalităților conlocuitoare (ucrainieni, germani și maghiari), realizând o multiculturalitate originală.

Recunoscute sunt arhitectura specifică satelor, bisericile de lemn din Maramureș; prelucrarea lemnului sau monumente de arhitectură tradițională; portul popular; arta decorativă; manifestări etnoculturale și religioase tradiționale precum și târguri, sărbătorile sătenesti și expozițiile muzeale etnografice.

Turismul cultural și istoric se confruntă cu un număr de probleme, legate de infrastructurile de acces la siturile culturale și istorice, de starea unora dintre aceste valori, lipsa spațiilor de camping sau de parcare, panouri de vizitare, etc.

Pentru atingerea acestui obiectiv se vor sprijini acțiuni de restaurare, protecție și conservare a patrimoniului cultural județean/local. Turismul cultural reprezintă una din cele mai mari valori adăugate pentru turism.

Județul Maramureș prezintă pentru turismul cultural un avantaj competitiv față de celelalte județe.

Obiective:

- creșterea atractivității spațiului rural și urban prin valorificarea valorilor patrimoniului unic cultural, istoric și natural
- introducerea în circuite turistice a centrelor cultural-istorice vechi ale orașelor, cu potențial turistic semnificativ - restaurarea clădirilor cu elemente arhitectonice tradiționale, rețeaua strădală, centre culturale, muzee, parcuri, drumuri etc.

Activități în cadrul acestei axe prioritare:

- Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea clădirilor de patrimoniu;
- Restaurarea, protecția și conservarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
- Refacerea / amenajarea căilor de acces (pietonale și carosabile) către obiectivele reabilitate, în interiorul zonei de protecție a acestora;

- Lucrari si dotari pentru asigurarea iluminatului interior si exterior, a iluminatului de siguranta precum si a celui decorativ;
- Restaurarea si remodelarea plasticii fatadelor;
- Amenajari peisagistice pentru evidentierea obiectivului reabilitat;
- Dotari interioare (instalatii, echipamente si dotari pentru asigurarea conditiilor de climatizare, siguranta la foc, antiefracție);
- Instalatii, echipamente si dotari pentru asigurarea necesarului de apa si pentru evacuarea apelor pluviale si menajere;
- Dotari interioare pentru expunerea si protectia patrimoniului cultural mobil si imobil
- Amenajarea zonelor de protectie prin delimitarea si imprejmuirea obiectivelor de patrimoniu (acolo unde este cazul);
- Constructia utilitatilor anexe (parcaj, grup sanitar, reclame si indicatoare);
- Amenajarea / marcarea de trasee turistice / itinerarii culturale la obiectivele reabilitate.
- Semnalizarea obiectivelor turistice
- Instituirea unei alternative rurale a „Steagului Albastru” care să certifice că zona este una în care s-au conservat cel mai bine tradițiile, obiceiurile, arhitectura,etc

Masuri

Masura 1.1. Restaurarea si valorificarea patrimoniului cultural, religios si etnografic cu evident potential turistic si includerea in circuite turistice

Fundamentare: In Județul Maramureș se afla sate care sunt unic prin valorile etno-folclorice, mestesuguri, produsele de creatie artistica si artizanala.

De asemenea reprezentative sunt bisericile de lemn, printre cele mai mari structuri de lemn din Europa. O parte dintre acestea sunt declarate ca si monumente istorice, fiind localizate in jud. Maramures (Barsana, Budesti, Ieud, Surdesti, Plopis, Rogoz, Desesti, Poienile Izei, . Patrimoniul cultural cuprinde muzee, monumente, case memoriale, zonele etnografice. O zona reprezentativa este zona turistica Maramures cu elemente etno-folclorice (biserici de lemn, arhitectura populara, artizanat, port popular, folclor, traditii si obiceiuri).

Unul dintre cele mai reprezentative zone etnografice este Sapanta. Trebuie prezervate si serbarile si festivalurile câmpenesti, unele dintre ele unice.

Turismul religios poate fi sprijinit, existand adevarate centre de spiritualitate in zone ca Lăpuș-Rohia-Rohița, Bârsana-Moisei, Habra-Baia Mare.

Restaurarea si valorificarea patrimoniului cultural, religios si etnografic

Activitatile specifice privesc :

- Realizarea de programe de sprijin al turismului religios, dat fiind faptul ca unele din marile pelerinaje se desfasoara in regiune (pelerinajul de la manastirile Rohia, Barsana, Moisei .
- Promovarea targurilor populare si serbarile si festivalurile din zonele etnografice, sprijin pentru dezvoltarea mestesugurilor traditionale (olarit, prelucrarea lemnului,etc) si promovarea exportului si a accesului pe piata. O oportunitate este data de Promovarea turismului religios din Regiune pe plan national si international.
- Valorificarea patrimoniului etnografic din arealele traditionale ale Județului Maramureș (Maramuresul Istoric, Codru, Lăpuș, Chioar), al mestesugurilor traditionale si ale obiceiurilor regionale
- Promovarea unicitatii culturale si a traditiilor
- Instituirea unor masuri de conservare a zonei si certificare a autenticitatii

Finantare: Programe naționale; POR; SEES; INTERREG.

Programarea actiunii: 2007-2013

Beneficiari: Autoritati ale administratiei publice locale si centrale; Societati comerciale (intreprinderi mari, intreprinderi mijlocii)

Masura 1.2. Valorificarea potentialului turistic al valorilor istorice

Fundamentare: Inca de la inceputuri, sau delimitat o seama de centre urbane istorice, care conserva o succesiune de stiluri arhitecturale (gotice, baroce): Centrul istoric Baia-Mare, Sighetu Marmăției.

Sunt necesare proiecte integrate de reabilitare ale edificiilor istorice, realizarea de marcare si infrastructuri de acces la acestea, integrarea lor in circuite istorice, culturale sau de afaceri.

Actiuni specifice acestei masuri:

- Conservarea satelor istorice, a oraselor-targuri si a castelelor și cetăților medievale.
- Realizarea de cai de acces si marcaje turistice in areale culturale si istorice specifice regiunii cum sunt campurile de batalie, satele istorice, si includerea acestora in circuite turistice.
- Refaceri ale infrastructurii turistice, cum sunt spatii de parcare.

Axa Prioritara 2	Protectia si valorificarea resurselor turistice naturale in contextul dezvoltarii durabile

Fundamentare: Din punct de vedere al patrimoniului natural aflat in exclusivitate in mediul rural, acesta trebuie prezervat prin masuri specifice. O serie de rezervatii, parc national si natural se afla pe teritoriul județului Maramureș: M-tii Rodnei, M-ții Maramureșului. Județul are un patrimoniu natural foarte diversificat; regasim canioane si chei (Cheile Lăpușului), peșteri sau zone umede.

Apele din Maramureș pot fi folosite in scopuri curative si de agrement. Minele de sare inchise si lacurile sarate de la Ocna Sugatag si Coștiui prezinta un potential excelent de atragere a turistilor din județ si din regiunile invecinate.

In profil teritorial se remarca statiunea balneoturistica, localizată în Depresiunea Maramuresului, binecunoscută, și altele cu potential de dezvoltare: Ocna Sugatag.

Turismul montan are conditii foarte bune de dezvoltare datorita potentialului oferit de formațiunile muntoase ale Carpatilor Orientali, fiecare dintre acestea cu caracteristicile si peisajele sale. O componenta importanta sunt statiunile de iarna: Borsa, și in perspectivă Cavnic, Mogoșă-Șuioara, Izvoarele.

Masurile specifice vor privi actiuni de conservare, restaurare, valorificare turistica, informare, de valorificare a potentialului turistic montan natural, de asigurarea structurilor administrative ale parcurilor nationale din Maramureș, delimitarea ariilor protejate in urma finalizarii studiilor de fundamentare.

Obiective:

- Valorificarea resurselor naturale in scop turistic
- Diversificarea serviciilor turistice
- Cresterea vizibilitatii Județului Maramureș pe plan national
- Dezvoltarea integrata a zonelor turistice

Actiunile specifice privesc:

- Valorificarea patrimoniului natural (chei, pesteri lacuri glaciare,etc) prin construirea de drumuri de acces, amenajare trasee turistice, parcuri, poteci marcate, drumuri pietonale, adaposturi, piste pentru cicloturism, dotari specifice (alpinism, escalada, pârtii de schi, amenajari plaje)
- Valorificare a potentialului turistic montan prin construirea infrastructurii necesare: drumuri, adaposturi, trasee drumetie, pârtii de schi, instalatii de transport pe cablu, posturi Salvamont etc. De asemenea, vor fi sprijinite proiecte integrate in statiuni turistice (reabilitari stradale, drumuri la obiective turistice; amenajarea bazelor de tratament; amenajari specifice diferitelor tipuri de turism etc.)
- Crearea unei retele de statiuni turistice balneare locale care sa completeze oferta de pachete turistice oferite de statiunile consacrate
- Retechnologizarea bazelor de tratament inechitate, si noi investitii in agrement

Activitati eligibile in cadrul acestei axe prioritare:

- Dezvoltarea retelelor de captare si /sau transport a izvoarelor minerale cu potential terapeutic (ape minerale, lacuri si namoluri terapeutice, factorii sanogeni de la nivelul grotelor si salinelor);
- Amenajarea, modernizarea, dotarea (inclusiv cu utilitati) a bazelor de tratament din statiunile balneo - climaterice;
- Amenajarea obiectivelor turistice naturale pentru activitati turistice (formatiuni geologice, pesteri, saline, mine, vulcani noroiosi, lacuri) prin: Instalatii de iluminat, incalzire, ventilatie; Asigurarea accesului in conditii de securitate pentru turist; Amenajare grupuri sanitare etc.
- Amenajare puncte (foisoare) de observare / filmare / fotografiere;
- Refacerea si amenajarea cailor de acces la principalele obiective turistice naturale, cu exceptia drumurilor finantate sub Axa prioritara 1 si a drumurilor comunale;
- Amenajarea si dotarea platformelor de campare, inclusiv utilitatile specifice (grupuri sanitare, apa curenta, iluminat etc.);
- Amenajare puncte de colectare a gunoiului menajer;
- Amenajarea si construirea de refugii montane pentru asigurarea sigurantei si a primului ajutor in caz de accidente;
- Marcarea traseelor montane;
- Amenajarea de piste pentru trasee montane pentru schi fond / iarna drumetie / mountain bike vara
- Amplasarea de panouri informative;
- Amenajarea de noi posturi SALVAMONT;
- Refacerea si amenajarea aleilor de acces la resursele minerale, a traseelor pentru cura de teren, a spatiilor de recreere si popas, a facilitatilor de utilizare a izvoarelor minerale;
- Refacerea parcurilor balneare, parcuri – gradina.

Masuri

Masura 2.1. Valorificarea patrimoniului natural prin protejarea, conservarea si promovarea ariilor naturale protejate, in vederea exploatarei acestora ca atractii turistice

Fundamentare: Resursele naturale cum sunt ariile protejate sunt sau pot să devină atracții puternice din punct de vedere turistic. Județul are parc național și un parc natural, precum și arii protejate importante care nu sunt încă potrivite pentru acțiuni de turism și pentru un nivel potrivit de turism lipsa unor indicatoare, drumuri turistice proaste, personal gestionează arii protejate. Se pot realiza programe de turism ecologic, în parcuri naturale cum sunt Parcul Natural M-tii Rodnei; e necesar de asemenea dezvoltarea unui serviciu de salvamont în zonele turistice montane în special în apropierea stațiilor turistice. Nu există încă organizate în toate zonele protejate administrațiile care să inițieze un management eficient al acestor arii naturale protejate instituite. Ariile protejate sunt resurse de bază ele putând atrage un număr important de turiști și pot fi concepute programe speciale pentru a se asocia cu alte tipuri de turism.

Protejarea, conservarea și promovarea ariilor naturale protejate

Acțiunile specifice privesc:

- Identificarea arealelor Natura 2000, crearea unei infrastructuri specifice în ariile protejate care se doresc a fi incluse în circuite turistice.
- Dezvoltarea turismului ecologic și a ecoturismului și dezvoltarea acestuia și integrarea acestora și cu alte tipuri de turism
- Modernizarea, crearea infrastructurilor și materialelor specifice ariilor naturale și ariilor NATURA 2000, cum sunt alei, trasee, materiale informative, etc.
- La momentul acesta, foarte puține areale naturale sunt potrivite pentru turism, având trasee proaste, lipsesc punctele de informare și indicatoarele, trebuind de asemenea să fie oferite zone de parcare, modalități de colectare deșeurilor, și materiale informative specifice pentru vizitatori

Valorificarea resurselor naturale regionale și locale

- Valorificarea fondului faunistic și al florei
- Dezvoltarea de proiecte integrate regionale și transfrontaliere pentru valorificarea patrimoniului turistic european
- Acțiuni specifice pentru protecția mediului, pentru administrarea deșeurilor și protecția resurselor.

Finantare: Programe naționale; POR; SEES; INTERREG.

Programarea acțiunii: 2007-2013

Beneficiari: Autorități ale administrației publice locale și centrale; Societăți comerciale (întreprinderi mari, întreprinderi mijlocii)

Măsura 2.2. Dezvoltarea integrată a zonelor turistice

Fundamentare: Județul Maramureș are un potențial bun fiind o zonă de destinație turistică semnificativă în prezent și în continuă creștere în viitor. Acest lucru se va realiza în condițiile în care se vor aduce îmbunătățiri substanțiale asupra produsului turistic și nivelului serviciilor. Diversitatea ofertei turistice ca și dezvoltarea unor noi stațiuni balneare și montane de importanță națională și locală este considerată ca fiind unul dintre punctele forte ale județului.

Se pot dezvolta proiecte integrate de modernizare/extindere/amenajare, acțiunile propuse cuprinzând dezvoltarea infrastructurii de acces la stațiuni, amenajarea de trasee turistice pentru întreținerea condiției fizice/petrecerea timpului liber în stațiuni/parcurile din stațiuni și împrejurimi, zone de agrement, etc.

Obiectivele specifice:

- Unul din obiectivele de revitalizare a stațiunilor turistice balneare este de a promova la nivelul pietelor interne și externe ca județul este o destinație balneoturistică.
- Potențialul turistic montan foarte divers și încă puțin exploatat poate fi valorificat printr-o dotare corespunzătoare (partii de schi, tunuri de zapadă etc.), prin amenajarea de stațiuni turistice montane care să ofere o infrastructură turistică modernă.
- Reabilitarea drumurilor de acces în zonele turistice (în special montane sau balneare)
- Dezvoltarea zonelor turistice de importanță deosebită, a centrelor istorice ale orașelor cu potențial turistic semnificativ, renovarea clădirilor cu elemente tradiționale de arhitectură, schimbarea destinației acestora (ex. centre culturale, muzee);
- Amenajarea de muzee naturale, centre educaționale, centre de informare turistică
- Susținerea creării și modernizării de rețele turistice regionale și a oficiilor de informare turistică

Finantare: FEDER

Programarea actiunii: 2007-2013

Beneficiari: ONG-uri cu activități specifice în domeniu, autorități ale administrației publice locale și județene, instituții guvernamentale specializate, societăți comerciale

Axa Prioritară 3	Dezvoltarea mediului de afaceri din turismul regional

Fundamentare: În acest moment, turismul contribuie cu o pondere mică la formarea Produsului Intern Brut. Deși există un număr mare de agenții de turism ele au nevoie de investiții pentru a furniza servicii și a desfășura activități de promovare

Obiective:

- dezvoltarea antreprenoriatului în turism
- creșterea performanțelor firmelor care acționează în domeniul turismului

Măsuri:

Măsura 3.1. Susținerea mediului de afaceri

Această măsură susține sprijinirea antreprenoriatului, introducerea antreprenoriatului în companiile de turism precum și dezvoltarea de activități economice alternative în mediul rural (mestesuguri).

Vor fi sprijinite introducerea de tehnologii IT în companiile de turism din mediul urban și rural.

Există importante centre mestesugărești, în domeniul olăritului, textile de interior care pot fi sprijinite prin acțiuni de promovare a activităților economice tradiționale.

Activități:

- Sprijinirea antreprenoriatului în domeniul turistic (furnizare de servicii, antreprenoriat și IT)
- Sprijinirea inovației în companiile de turism
- Crearea de rețele de comunicare
- Îmbunătățirea activităților de afaceri, bazate pe servicii comune
- Acțiuni de promovare/ publicitate pentru a face cunoscute noile oferte (produse turistice, atracțiile turistice, areale noi atrase în circuitul turistic;

- Promovarea activitatilor economice traditionale din mediul rural, cum sunt mestesugurile

Finantare: FEDER

Planificarea actiunii: 2007-2013

Beneficiari: ONG-uri cu activitati specifice in domeniu, autoritati ale administratiei publice locale si judetene, institutii guvernamentale specializate, societati comerciale

Masura 3.2. Sustinerea ofertei turistice traditionale si dezvoltarea promovarii turistice

Fundamentare

Anual au loc serbari campenesti, targuri si festivaluri rurale si urbane care atrag si turisti straini atrasi de frumusetea acestora : Udatoriu (Surdesti), Hora de la Prislop , Festivalul Datinilor si Obiceiurilor de Iarna (Sighet), etc.

Marketingul produselor turistice este vital pentru a exista pe piata turistica.

O oferta integrata la nivel regiunii va da posibilitatea realizarii de circuite tematice complexe, atat in spatiul rural cat si urban. Regiunea are cateva marci regionale care pot fi dezvoltate ca si branduri turistice inclusiv prin actiuni de promovare pe pietele interne si externe (orase, sate, obiceiuri specifice, patrimoniul cultural,etc).

Vor fi necesare si investitii de promovare a ofertei turistice, atat prin studii de evaluare a potentialului turistic, cat si de investitii de promovare turistica a marilor judetene.

Gastronomia regiunii poate fi pusa in valoare, existand produse bine apreciate: horinca,sarmale,etc.

Obiectiv:

Sprrijinirea actiunilor care vizeaza Regiunea ca destinatie atractiva pentru turism si afaceri alaturi de dezvoltarea durabila a produselor turistice, de cresterea gradului de utilizare a internetului in promovarea si rezervarea de servicii turistice (e-turism).

Activitati:

- Se vor cofinanta actiuni menite sa dezvolte si sa consolideze turismul intern prin sustinerea promovarii produselor turistice si a activitatilor de marketing specifice care sa contribuie la cresterea circulatiei turistice interne si a numarului de turisti. Acordarea suportului pentru infrastructura de promovare si informare turistica in tara si totodata de colectare si furnizare de la si catre turisti si intreprinzatorii din turism de informatii din domeniul turismului.
- Se doreste stimularea unor activitati conexe turismului care pot mari atractivitatea zonei facand sejurul turistului mai placut. In principal este vorba despre incurajarea desfasurarii unor targuri de arta populara si artizanat, de spectacole cultural-folclorice traditionale si a unor manifestari religioase din zonele turistice. Se vor sustine participarile la targuri nationale si internationale de turism.
- Vor fi sprijinite si activitati de tip: mountainbike, coborarea pe raurile rezezi de munte cu barca, parapanta, turismul verde.
- Susținere și revitalizare a meșteșugurilor artistice tradiționale, promovare și sprijinire a acțiunilor turistice, culturale și educaționale.

Masura 3.3 Sustinerea diversificarii gamei ofertei turistice interne si dezvoltarea competitivitatii turismului de nisa si a altor forme alternative de turism: speoturism, turismul ecumenic, geo-turism, turism sportiv etc.

Fundamentare: Anumite forme de turism care au potential nu sunt dezvoltate la nivelul cererii pietelor interne sau externe. Se pot dezvolta circuite integrate culinare si uvale: Turism pentru vinuri (Seini-Cicârlău), drumul Horincii.

Exista peșteri in judetul Maramureș care se pot preta la amenajari ale acestora pentru turismul speologic. Turismul de pescuit sportiv gaseste conditii favorabile de practicare pe râurile și lacurile din județ, putandu-se dezvolta circuite si manifestari sportive.

Turism de eveniment – ex. Nunta de la Oncesti

- geo-turism, Cavnic, Baia Mare, Baia Sprie, rezervația fosiliferă Chiuzbaia.

Activitati:

- Construire/extindere facilitati turistice(facilitati de nisa, sport, centre de afaceri), crearea de noi facilitati in vederea dezvoltarii de noi produse sau crearii de noi oferte
- Initiere de produse turistice noi in zone turistice atractive
- Diversificarea ofertei hoteliere regionale prin cresterea numarului de structuri de cazare de grad superior
- Sustinerea integrarii si imbunatatirii pachetelor turistice integrate
- Dezvoltarea promovarii turistice, crearea si promovarea brandurilor turistice locale si a zonelor turistice

Ecoturismul in formele lui specifice (inclusiv in arealele naturale) poate genera venituri pentru comunitatile locale si poate oferi locuri de munca in zonele cu probleme sociale.

Se pot dezvolta si promova forme de turism cum ar fi turismul pentru gastronomie prin itinerarii si circuite turistice in Maramures.

In spatiul rural se pot dezvolta locatii de tip retele de pensiuni rurale, si alte tipuri de structuri publice sau private.

De asemenea se pot dezvolta turismul stintific cum ar fi turismul de aventura (sporturi extreme) pe raurile din Maramures (Vaser, Lăpuș).

In strategia judeteană se prevede ca o atentie speciala sa se dea amenajarii zonelor periurbane prin amenajarea de zone de agrement, dotari sportive in jurul oraselor (Baia-Mare, Sighetu Marmației, Vișeu, Borșa, etc.).

De asemenea trebuie sprijinit turismul religios dat fiind faptul ca in regiune se desfasoara cateva pelerinaje de traditie care atrag un numar mare de credinciosi (cum ar fi cel de la Manastirea Rohia, Moisei, Bârsana).

Planificarea actiunii: 2007-2013

Finantare: POR

Axa Prioritara 4	Cresterea calitatii serviciilor in turism si crearea de produse turistice regionale

Fundamentare: Industria turistica este in proces de modernizare, dispune de o baza materiala partial invechita si de o calitate necorespunzatoare a serviciilor.

Județul Maramureș dispune de un numar suficient de structuri de cazare pentru anumite segmente (hoteluri) totusi se constata starea precara a multora dintre acestea ceea ce nu le permite sa deserveasca circuite turistice.

Serviciile de informare turistica sunt foarte importante pentru activitatea turistica, in acest moment existand centru de informare turistica în stadiu incipient la nivel județean.

Dat fiind ca exigentele turistilor sunt in continua crestere, preturile de pe piata turistica romanescă sunt de asemenea in ascensiune si drept consecinta ele trebuie dublate de servicii de inalta calitate. Trebuie create noi produse turistice si dezvoltarea de activitati turistice noi, trebuie imbunatatirea calitatii serviciilor de cazare, prin reabilitare, modernizare, echipare a structurilor turistice.

Obiective:

- cresterea competitivitatii firmelor din domeniul turismului pe o piata nationala europeana deschisa cu standarde de performanta ridicate
- formarea unei piete a serviciilor turistice unitare prin sisteme de marketing si rezervare la nivel județean
- cresterea atractivitatii turistice a județului prin modernizarea si reabilitarea infrastructurii
- cresterea veniturilor din turism

Masuri

Masura 4.1. Cresterea calitatii serviciilor prin crearea si reabilitarea facilitatilor de recreere

- **Crearea / extinderea / reabilitarea structurilor de agrement turistic cu utilitatile aferente**, cum sunt :
 - amenajare piscine acoperite / descoperite, stranduri, bazine de kinetoterapie;
 - terenuri de golf, mini-golf, tenis, paint-ball, echitatie;
 - menținerea și dezvoltarea transportului feroviar de interes turistic pe cale ferata cu ecartament ingust, Mocănița valea Vaserului
 - amenajarea de piste pentru cicloturism
 - amenajarea de noi pârtii de schi (inclusiv construirea de instalatii de transport pe cablu pentru persoane, instalarea de echipamente pentru producerea zapezii artificiale, instalarea echipamentelor pentru iluminatul nocturn al pârtiilor de schi, dotarea cu echipamente pentru intretinerea pârtiilor de schi);
 - amenajarea, dezvoltarea sau reabilitarea pârtiilor destinate practicarii celorlalte sporturi de iarna: echiparea cu instalatiile si echipamentele corespunzatoare;
 - amenajari specifice sporturilor nautice;
 - amenajari pentru practicarea pescuitului sportiv.
 - imbunatatirea/cresterea calitatii serviciilor si facilitatilor,
 - modernizarea echipamentului portabil/mobil in spatiile de cazare,
 - restaurarea spatiilor inconjuratoare/adiacente facilitatilor turistice.
 - investitii in echipamente IT&C
 - modernizarea imbunatatirea calitatii, certificate de calitate

Beneficiari: resursa umana din turism, IMM-uri din sfera serviciilor turistice, administratii locale si regionale.

Masura 4.2. Reabilitarea, modernizarea si extinderea infrastructurilor structurilor de cazare cu utilitatile corespunzatoare

Fundamentare:

Baza materială a județului totaliza un număr de xxx locuri, pondere importantă în capacitățile de cazare din țară, indicator ce o situează pe al xx-lea loc la nivel național. Se observă că ponderea cea mai mare a structurilor de primire turistică o are județul Maramureș în regiune.

Este necesară punerea în valoare a resurselor turistice prin crearea unui pachet turistic adecvat și diminuarea dezechilibrelor între ariile turistice de pe teritoriul județului Maramureș prin încurajarea dezvoltării armonioase a infrastructurii de turism. Se va susține financiar în principal reabilitarea de cladiri și utilizarea acestora în scop turistic la standarde competitive și în secundar construcția de unități de cazare turistică. Doar o mică parte din cele 21 hoteluri existente erau modernizate, chiar mai mult până în 2006 nu exista decât două hoteluri catalogate la 4 stele.

Structurile de primire turistică din mediul rural predominante sunt pensiuni turistice, cu până la 10 camere, totalizând 30 de locuri, clasificate de la 1-4 margarete și pensiuni agroturistice, clasificate de la 1-3 margarete, funcționând în cadrul gospodăriilor țărănești.

Atractivitatea și diversitatea resurselor turistice trebuie dublată de o infrastructură modernă care să răspundă exigentelor în continuă creștere a turiștilor români, care reprezintă în continuare ponderea cea mai mare în numărul sosirilor.

În mediul rural se constată o nevoie de structuri de cazare mai mici, care să ofere toate facilitățile moderne.

Se va urmări promovarea unor proiecte care vor avea ca scop dezvoltarea infrastructurii turistice, proiecte care să ducă la creșterea eficienței activității economice din zonă, la o mai bună ocupare a forței de muncă și în final la îmbunătățirea nivelului de trai din zonele turistice.

În cadrul acestui obiectiv vor fi sprijinite activități de creștere a standardelor unităților de cazare prin reabilitarea, modernizarea acestor structuri, precum și crearea și reabilitarea facilităților de recreere a structurilor turistice.

Structurile de cazare eligibile pentru finanțare sunt: hoteluri, moteluri, pensiuni turistice, campinguri, cabane, hoteluri pentru tineret, din mediul rural și urban;

Activități:

- Modernizare structuri de cazare: renovare, reabilitare, extindere, amenajare (interior și fatadă, grupuri sanitare, camere / spații pentru persoane cu handicap locomotor), izolare fonică, extindere spații de cazare, modernizare sistem de utilități, amenajare parcare / garaje, iluminat exterior;
- Dotare structuri de cazare cu echipamente specifice (inclusiv echipamente ecologice pentru alimentare cu energie electrică, spalatorie), ascensor.

Pot fi finanțate:

- structurile de cazare de tipul apartamentelor sau camerelor de închiriat în locuințe familiale sau în cladiri cu altă destinație (conform Ordinului 510 / 2002);
- pensiunile cu mai puțin de 10 camere din spațiul rural;
- pensiunile agro-turistice.

Beneficiari: Consiliul județean și consiliile locale, societățile comerciale cu activitate în turism (hoteluri și restaurante).

Măsura 4.3. Îmbunătățirea serviciilor oferite de turism

Cerintele turistilor sunt într-o continua modificare, preturile de pe piata regionale sunt in crestere si ele trebuie dublate de servicii de inalta calitate, oferite turistilor pentru a atinge nevoile de calitate.

Activitati:

- formarea de ghizi turistici si manageri in turism
- perfectionarea profesionala pentru personalul din turism, dezvoltarea serviciilor de gestiune a ariilor protejate si de salvamont.

Beneficiari: personalul din turism, societatile comerciale.

Programarea actiunii: 2007-2013

CAPITOLUL 7

MONITORIZARE

Indicatori	Unitate de masura	An de baza	Sursa	Obiectiv Final (2013)
Output				
Numar proiecte				
Numar de cladiri modernizate				
Numar de cladiri istorice restaurate				
Numar de centre de orase recuperate				
Numar de parcuri modernizate				
Numar de strazi modernizate in statiuni				
Numar de parcuri balneare				
Rezultat				
Numar de nopti dormite (dupa 1 an)				
Cresterea mediei nr. vizitatori / zi (%)				
Cresterea ratei de ocupare in statiuni (%)				
Impact				
Cresterea investitiilor straine (%)				
Numar de locuri de munca create dupa 2 ani				
Numar de persoane care viziteaza unitatile / an				
Cresterea turismului in economia regionala (%)				

ANEXE

Legislație

- Legea nr. 526/2003 pentru aprobarea Programului național de dezvoltare a turismului montan "Superschi in Carpati"
- Hotararea Guvernului nr. 413/2004 privind organizarea si functionarea Autoritatii Nationale Pentru Turism cu modificarile si completarile ulterioare
- Ordonanta Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea si desfasurarea activitatii de turism in Romania
- Legea nr. 755/2001 pentru aprobarea Ordonantei Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea si desfasurarea activitatii de turism in Romania
- Ordonanta nr. 5/2003 privind modificarea art. 33 din Ordonanta nr. 58/1998 privind organizarea si desfasurarea activitatii de turism in Romania, aprobata cu modificari prin Legea nr. 755/2001
- Legea nr. 229/2003 privind aprobarea Ordonantei nr. 5/2003 privind modificarea art.33 din Ordonanta nr. 58/1998 privind organizarea si desfasurarea activitatii de turism in Romania
- Hotararea Guvernului nr. 238/2001 privind conditiile de acordare a licentei si brevetului de turism
- Ordinul Ministrului Turismului nr. 170/ 2001 pentru aprobarea Normelor metodologice privind criteriile si metodologia pentru eliberarea licentelor si brevetelor de turism, cu modificarile ulterioare
- Hotarare nr. 1328/2001 privind clasificarea structurilor de primire turistice
- Hotararea Guvernului nr. 1412/2002 pentru modificarea si completarea Hotararii Guvernului nr. 1328/2001 privind clasificarea structurilor de primire turistice
- Ordinului Ministrului Turismului nr. 510/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind clasificarea structurilor de primire turistice, cu modificarile ulterioare
- Hotararea Guvernului nr. 305/2001 privind atestarea si utilizarea ghizilor de turism
- Hotararea Guvernului nr. 631/2003 pentru modificarea si completarea Hotararii Guvernului nr. 305/2001 privind atestarea si utilizarea ghizilor de turism
- Ordinul Ministrului Turismului nr. 637/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice privind conditiile si criteriile pentru selectionarea, scolarizarea, atestarea si utilizarea ghizilor de turism
- Hotararea Guvernului nr. 263/2001 privind amenajarea, omologarea, intretinerea si exploatarea partiilor si traseelor de schi pentru agrement
- Ordinul Ministrului Turismului nr. 491/2001 pentru aprobarea Normelor privind omologarea, amenajarea, intretinerea si exploatarea partiilor si traseelor de schi pentru agrement
- Hotararea Guvernului nr. 452/2003 privind desfasurarea activitatii de agrement nautic
- Ordin al Ministrului transporturilor, constructiilor si turismului nr. 292/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind desfasurarea activitatii de agrement nautic
- Hotararea Guvernului nr. 1021/2002 pentru aprobarea Normelor privind organizarea posturilor de salvare si a posturilor de prim ajutor pe plaje si in stranduri
- Hotararea Guvernului nr. 77/2003 privind instituirea unor masuri pentru prevenirea accidentelor montane si organizarea activitatii de salvare in munti
- Ordonanta Guvernului nr. 107/1999 privind activitatea de comercializare a pachetelor de servicii turistice

- Legea nr. 631/2001 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 107/1999 privind activitatea de comercializare a pachetelor de servicii turistice
- Ordinul Ministrului Turismului nr. 516/2005 privind aprobarea contractului cadru privind comercializarea pachetului de servicii turistice
- Ordinul Ministrului Turismului nr. 235/2001 privind asigurarea turistilor in cazul insolvenței sau falimentului agentiei de turism
- Hotărârea Guvernului nr. HG 867/2006 pentru aprobarea condițiilor și a procedurii de atestare a stațiilor turistice, precum și pentru declararea unor localități ca stațiuni turistice de interes național, respectiv local
- ~~Hotărârea Guvernului nr. 432/2003 pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 1122/2002 pentru aprobarea condițiilor și a procedurii de atestare a stațiilor turistice, precum și pentru declararea unor localități ca stațiuni turistice de interes național, respectiv local.~~
- Hotărârea Guvernului Nr. 668 din 5 iunie 2003 privind aprobarea Programului național de creștere a calității serviciilor hoteliere și de lansare a mărcii "Q";
- Ordonanța Guvernului Nr. 39 din 30 ianuarie 1998 privind activitatea de standardizare națională în România;
- Hotărârea Guvernului Nr. 2352 din 14 decembrie 2004 privind modificarea anexei la Legea nr. 526/2003 pentru aprobarea Programului național de dezvoltare a turismului montan "Superschi în Carpați";
-

Coerenta internă și externă

Orientări strategice regionale pentru dezvoltarea turismului: coerenta internă și externă-Regiunea Nord-Vest		
Referințe UE	Referințe naționale	Referințe regionale
Agenda de la Lisabona revizuită; Politica de Coeziune în sprijinul dezvoltării și creării locurilor de muncă; Liniile directoare europene (2005); Politica de coeziune și cultura (COM/1996/502); Rezoluția Consiliului din 21 mai 2002 privind viitorul turismului european – C135 (2002).	Primul și al doilea document consultativ PND 2007-2013 (martie și august 2005). Strategia turistică a ANT-draft	Planul de amenajare al teritoriului Regiunii NV Strategii județene în domeniul turismului PDR NV 2004-2006 Studiul potențialului turistic în Regiunea NV, august 2005
<i>Obiective comune UE</i> Creșterea competitivității și sustenabilității turismului		
<i>Obiective naționale</i> Promovarea potențialului turistic din România. Sursa: Planul Național de Dezvoltare a României 2007-2013; Dezvoltarea mediului de afaceri turistic local și regional, POR		
<i>Obiective regionale strategice</i> Obiectiv principal: dezvoltarea turismului, prin dezvoltarea Regiunii NW ca o destinație turistică, bazată pe atractivitatea sa în materie de ofertă turistică, artă, cultură și patrimoniu specific		
<i>Coerenta cu orientările strategice regionale globale</i> Dezvoltarea turismului va fi sprijinită indirect de intervențiile care privesc transportul și infrastructura de mediu. Sprijinul direct va fi oferit de investiții în regenerarea urbană și în conservare, precum și în revitalizarea economiei rurale. În ultimul rând, competitivitatea crescută a sectorului turism va contribui la crearea de locuri de muncă importante și durabile.		
<i>Integrarea obiectivelor orizontale</i> Egalitatea de șanse: sectorul turism este o sursă importantă de locuri de muncă, inclusiv a celor cu jumatate de normă și sezoniere, cu respectarea egalității de șanse pentru femei și bărbați, pentru grupuri defavorizate, pentru întreaga populație a regiunii Dezvoltarea durabilă: gestionarea inteligentă a fluxurilor din turism va contribui la sustenabilitatea		

transportului, la protecția mediului, prosperitate economică, dar și o mai mare coeziune socială Societatea informațională: utilizarea sistemelor IT este o condiție esențială în promovarea serviciilor și a ofertei turistice regionale, naționale și internațional

Portofoliul de proiecte pentru dezvoltarea turismului în Județul Maramureș 2007-2013

În cadrul proiectului „Parteneriat pentru dezvoltare” inițiat de Consiliul Județean Maramureș împreună cu Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest la sfârșitul anului 2004, au fost parcurse următoarele etape:

- constituire grup de lucru sectorial cu experți în turism la nivel regional, în cadrul Comitetului Regional de Planificare
- constituire grup de lucru sectorial pentru turism cu un coordonator, la nivel de județ, în cadrul Comitetului de Planificare Județean.
- transmitere documente de programare regionale și naționale (respectiv variantele în lucru din februarie, martie, aprilie).
- colectare propuneri de proiecte pentru dezvoltarea turismului la nivel de UTP și județ (centralizate de coordonatorul grupului sectorial din județ)
- centralizare propuneri de proiecte eligibile pe Programul Operațional Regional până în 18 aprilie 2006, la nivelul ADR Nord-Vest
- transmitere portofoliu cu propuneri de proiecte către Ministerul Integrării Europene pentru includere în lista națională de proiecte propuse spre finanțare din instrumente structurale, iunie 2006
- actualizarea propunerilor de proiecte mature, pregătite pentru programele anterioare: Phare 2003, Phare 2004-2006
- realizarea unui portofoliu cu propuneri de proiecte în rezervă pentru prima perioadă de programare.
- extinderea portofoliului de proiecte cu cele considerate a fi mature și pentru care Ministerul Integrării Europene finanțează studiile tehnice HG 811 / 2006.

**PROPUNERI DE PROIECTE PRIORITARE PENTRU PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL - REGIUNEA NORD-VEST
2007-2013**

Titul Proiectului	Aplicantul	Suma Proiectului (Euro)			Perioada	Observatii		
		Suma Totala (Euro)	Fonduri Structurale	Fonduri Proprii (Euro)		Descrierea proiectului	Studii de pre-(1) si fezabilitate (2)	Alte studii
MARAMURES								
Investitii in statiunea Ocna Sugatag	Cons. Local Ocna Sugatag	3.500.000	2.975.000	525.000	2007 - 2009	Portofoliu Phare 2003 Extindere alimentare cu apa in zona turistica, extindere canalizare in zona turistica, cresterea capacitatii de tratare ape uzate, extindere si modernizare strazi in zona turistica	2	PTE si doc licitatie, proiect Phare 2003
Gutinul	Consiliul Judetean Maramures	8.110.000	6.893.500	1.216.500	2007 - 2009	Portofoliu PHARE 2004-2006 Amenajare accese auto si parcaje in apropiere sau spre locatiile partiilor de schi - Baia Mare, Baia Sprie, Mogosa, Firiza, Izvoarele, Cavnic; amenajarea partiilor de schi la standarde - inierbari, drenaje, dirijare, in toate locatiile	2	Impact de mediu, plan de marketing, PUZ
Punerea in valoare a bisericilor de lemn, din patrimoniul judetelor Maramures, Salaj si Satu Mare (Zona Codru: Corund, Soconzel, Hurezu Mare)	Consiliul Judetean Maramures si Consiliile Judetene Salaj, si Satu Mare	5.000.000	4.250.000	750.000	2007 - 2009	Realizarea si/sau imbunatatirea infrastructurii de acces - drumuri in zona locala, realizare parcare auto, realizarea a cate unei constructii in stil traditional in vecinatatea obiectivului cu rol de punct comercializare produse locale si grup social, realizare sistem de iluminat monumental de punere in valoare	SF o locatie	PTE pentru o locatie
Mocanita	Cons. Judetean Maramures Cons. Local Viseu de Sus	3.250.000	2.437.500	5.812.500	2007-2009	Reabilitarea si dezvoltarea infrastructurii de turism, inclusiv facilitati de agrement, realizarea unui circuit tematic	SF	

Titlu Proiectului	Aplicantul	Suma Proiectului (Euro)			Perioada	Observatii		
		Suma Totala (Euro)	Fonduri Structurale	Fonduri Proprii (Euro)		Descrierea proiectului	Studii de pre-(1) si fezabilitate (2)	Alte studii
Geoturism "Drumul aurului"	CJ Maramures, CL Baia Mare, CL Cavnic	8.000.000	6.800.000	1.200.000	2010-2011	Reabilitarea si punerea in circuitul turistic a doua mine din Maramures (Baia Mare - Cavnic), modernizarea Muzeului de Mineralogie din Baia Mare si realizarea unui circuit tematic	SPF	

**PROPUNERI DE PROIECTE PENTRU PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL IN REZERVA - REGIUNEA NORD-VEST
2007-2013**

Titlu Proiectului	Aplicantul	Suma Proiectului (Euro)			Perioada	Observatii		
		Suma Totala (Euro)	Fonduri Structurale	Fonduri Proprii (Euro)		Descrierea proiectului	Studii de pre-(1) si fezabilitate (2)	Alte studii
MARAMURES								
Autentic Maramures	Consiliul Judetean Maramures	900.000			2007-2010	Proiect integrat de instituire a unei alternative rurale a „Steagului Albastru” care să certifice că zona este una în care s-au conservat cel mai bine tradițiile, obiceiurile, arhitectura,etc	1	

Țări cu meșteșug / Meșteșug, turism și învățură	Consiliul Județean Maramures, Consorțiul microregiunilor Tara Chioarului, Tara Lapusului, Tara Codrului și Asociația Muntii Gutai – grup Concept ACUM	5.000.000	4.250.000	750.000	2007-2009	Circuit tematic al meșteșugurilor din județul Maramures, axat pe elementele cheie meșteșugurile, turismul, cultura, educația și mediul din spațiul rural maramuresan. Sprrijnirea dezvoltării durabile a patru areale din județul Maramureș (program pilot) – Asociația Muntii Gutai, Țara Chioarului Țara, Lăpușului și Țara Codrului prin acțiuni de susținere și revitalizare a meșteșugurilor artistice tradiționale, de promovare și sprijinire a turismului cultural, și de implicare a sistemului educațional în promovarea protejării mediului. Realizarea infrastructurii de baza pentru asigurarea acceselor auto și pietonale în zona locațiilor propuse pentru fiecare zonă studiată. Asigurarea utilitatilor – alimentare cu apă, canalizare, epurare, iluminat în zona fiecărei locații Asigurarea conservării construcțiilor de valoare din zonele tinta Susținerea și promovarea inițiativei private în conservarea valorilor geniului popular, inclusiv constituirea unei bănci de date Crearea unei hărți complete și a unui calendar cu obiectivele, evenimentele și traseele turistice complexe, inclusiv prin conectarea acestora la rețelele de turism și mijloacele „info” consacrate. Crearea unor modele multifuncționale numite generic “Case cu Tradiții” care să aibă simultan vocație meșteșugărească, educațională, turistică, informațională și muzeistică, susținute prin mijloace complexe și concertate de promovare: târguri, simpozioane, expoziții, evenimente, publicitate, relații media, etc. Realizarea infrastructurii de comunicații-IT care să ajute la transmiterea informației în forma unitară ca mesaj și actualizată în continut Reformularea signaleticii și a imaginii aferente și însoțitoare a infrastructurii publice Promovarea proiectului în toate componentele sale în arealele în care se desfășoară		
Participare în circuitul tematic al cetăților medievale	Consiliul Județean Maramures + Consiliul Local Remetea Chioarului					Cuprinderea în circuitul regional a Cetății medievale Chioar; Reabilitarea Cetății Chioarului și conectarea cu Defileul Lapusului în vederea creării unei Infrastructurii Turistice complexe	1	

City Parc	Consiliul Local Baia Mare	6.500.000	5.525.000	975.000	2007-2009	Refacerea infrastructurilor turistice din zona parcului municipal, conform cu Planul Urbanistic Zonal (anexa 2) pe o suprafata de cca. 20 ha prin: extinderea si dezvoltarea zonei de agrement in Parcul municipal si in Cimpul Tineretului, dezvoltarea aspectului cultural al zonei cu dotari care sa respecte specificul zonei si care sa raspunda cerintelor actuale si de viitor, ridicarea valorii plastice a zonei cu amenajari peisagere care sa devina puncte de interes turistic si de agrement, corectarea traseelor rutiere si pietonale existente, extinderea aleilor de promenada, asigurarea spatiilor de parcare	1	trasee evaluate, harta actualizata
„Curcubeul” de Maramures	Consiliul Judetean Maramures	200.000	170.000	30.000	2010-2011	Realizarea unui circuit pentru pescuitul sportiv la pastrav in Maramures (pe raurile Valea Neagra-Blidari, Valea Romana-Firiza, Bodi-Mogosa, Jolobodiu, Pistruia, Valea Alba, Rausor, Vaser, Viseu, Repedea, etc.), incluzand vizitarea celor 5 pastravarii din regiune (Firiza, Blidari, Lostrita, Sapanta si Faina-Vaser).	1	

PROPUNERI DE PROIECTE PENTRU STRATEGIA JUDEȚEANĂ DE TURISM PENTRU PERIOADA 2007-2013

PERIOADA DE PROGRAMARE 2007-2009

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAREA	BUGET
8		Magistrala nordica a Carpatilor Oriental Pietrosul Calimanilor - Pietrosul Rodnei: Amenajarea traseelor turistice montane si constructia de refugii montane	Consiliul Judetean Bistrita –Nasaud/ Consiliul Judetean Suceava, Consiliul Judetean Maramures			BN	
10		Crearea infrastructurii de legatura intre zonele turistice Bistrita si Suceava si Maramures	Consiliul Judetean Bistrita–Nasaud / Consiliul Judetean Suceava, Consiliul Judetean Maramures			BN	
13		Turism ecologic in Parcul National m_tii Rodnei.	Administratia Parcului National m_tii Rodnei.			BN	
80		Turismul rural	CJ Maramures	reabilitare, dezvoltare si promovare a turismului rural, cuprinzand judetele MM, BN si SJ in principal -inventarierea pensiunilor turistice, identificarea nevoilor acestora de: acreditare, modernizare, semnalizare&promovare, instruire, accesibilizare	reabilitare, dezvoltare si promovare a turismului rural	MM + BN,SJ	5-6 milioane Euro
81		Turismul balnear	CJ Maramures	identificare, reabilitare si punere in valoare a apelor termale si minerale		MM+ alte judete	
82		Etnografie si folclor & arhitectura si mestesuguri	CJ Maramures	reabilitare a bisericilor de lemn, inclusiv cai de acces&parcare, semnalizare + promovare		MM	
83		Proiect Geoturistic	CJ Maramures	Reabilitarea si punerea in circuitul turistic a unei mine de aur din Maramures. "Drumul aurului" si a muzeului de mineralogie		MM	
84		Turism in zone protejate si rezervatii naturale	CJ Maramures	Punerea in valoare a patrimoniului natural din regiune		MM+ alte judete	

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAREA	BUGET
85		Pregatirea documentatiei si declararea anumitor zone cu potential turistic ca zone de interes national	CJ Maramures+ ADR	-pregatire documentatie -introducerea lor in nomenclator		MM	
86		« Aqua Vita »	Primaria Baia Mare	Amenajarea unor spatii specifice in locatiile izvoarelor de apa minerala sulfuroasa cu efecte terapeutico-balneare (borcut) de la Firiza, Chiuzbaia si Valea Borcutului, pentru captarea, inmagazinarea (rezervor), filtrarea (decantarea) si consumarea apei de catre turisti, inclusiv spatii de adapost/odihna/campare/parcare.	Amenajare constructiv functionala a spatiilor aferente si a drumurilor de acces. Realizarea unui circuit turistic si promovarea acestuia	Baia Mare	300.000 Euro
87		Posibilitatile de valorificare a apelor minerale din Viseu de Sus (sursele F1, F2, F3, F4, F5) si Valea Vinului (sursele F1, F2, izvor sulfuros)	SC „Alia Grigor” SRL		- modernizarea drumului - imbutelierea apelor minerale - posibilitati de turism balnear - cresterea locurilor de cazare	Viseu de Sus, jud. Maramures	-
88		Dezvoltarea turismului balnear ,Baile Carbutari	Primaria Dumbravita	Cresterea economica prin dezvoltarea turismului in zona Maramures. Realizarea unui turism performant, la inalte standarde internationale, care sa permita atragerea turistilor din Uniunea Europeana. Punerea in valoare a proprietatilor curative ale izvoarelor sulfuroase si clorosodice si includerea facilitatilor in circuitul turistic balnear national.	cura de aer, ape minerale sulfuroase si clorosodice	Baile Carbutari (17 km de Baia Mare , Maramures	2.000.000 euro
89		Dezvoltarea turismului balnear din Costiui	Primaria Rona de Sus	Cresterea economica prin dezvoltarea turismului in zona lacurilor sarate din Maramures. Realizarea unui turism performant, la inalte standarde internationale, care sa permita atragerea turistilor din Uniunea Europeana. Punerea in valoare a proprietatilor curative ale lacurilor sarate si includerea facilitatilor in circuitul turistic balnear national.	Dezvoltare turism balnear	Rona de Sus, Maramures	2,700,000
90		Dezvoltarea turismului balnear din Baile Danesti	CJ MM partener, CL Sisesti -beneficiar	Cresterea economica prin dezvoltarea turismului in zona Maramures la poalele Muntilor Gutai. Realizarea unui turism performant, la inalte standarde internationale, care sa permita atragerea	Dezvoltare turism balnear	Danesti, Primaria Sisesti, Maramures	3.000.000 euro

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAREA	BUGET
				turistilor din Uniunea Europeana. Punerea in valoare a proprietatilor curative ale izvoarelor sulfuroase si clorosodice si includerea facilitatilor in circuitul turistic balnear national.			
91		Dezvoltarea turismului balnear Stoiceni	CL Tg. Lapus	Cresterea economica prin dezvoltarea turismului in zona Maramures. Realizarea unui turism performant, la inalte standarde internationale, care sa permita atragerea turistilor din Uniunea Europeana. Punerea in valoare a proprietatilor curative ale izvoarelor minerale si includerea facilitatilor in circuitul turistic balnear national.	unerea in valoare a proprietatilor curative ale izvoarelor minerale si includerea facilitatilor in circuitul turistic balnear national.	Tg. Lapus, jud. Maramures	2.000.000 euro
92		Zone de agrement in Judetul Maramures	CJ Maramures+ CL	crearea infrastructurii turistice favorabile pentru dezvoltare durabila a serviciilor/atractiilor turistice in zonele cu potential turistic. Asigurarea de locatii pentru turistii care doresc sa-si petreaca sfarsitul de saptamana, un concediu sau timpul liber in mijlocul naturii, admirand frumusetile oferite de natura intr-un climat ecologic natural..	menajarea de zone de agrement omologate in zone cu atractie turistica, intrand cu zona de agrement la Cheile Lapusului; menajare bai terapeutice la Somcuta Mare; menajarea lacuri montane cu zone de agrement la Roata (Cavnic), Canton Budesti, Mlejnita Subarsita (Cavnic)	Cheile Lapusului, Somcuta Mare, Roata (Cavnic), Canton Budesti, Mlejnita, Subarsita (Cavnic), jud. Maramures	min 100 000 euro- maxim 500.000 euro/proiect
93		Dezvoltarea turismului de agrement in zona celor trei lacuri existente in zonele limitrofe orasului Targu Lapus	Prim. Targu Lapus			Targu Lapus, jud. Maramures	
94		Valorificarea potentialului si obiectivelor turistice: Rezervatia naturala „Creasta cocosului”; Rezervatia fosilifera Chiuzaia; Lacul Albastru – monument al naturii;	Primaria Baia-Sprie			Baia-Sprie, Jud. Maramures	

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAR E	BUGET
		Lacul Bodi – zona de agrement; Complexul „Sport și agrement”					
95		"Drumul Apei"	Primaria Baia Mare			Baia Mare, Sighet Desesti	60.000.000
96		Circuit al manastirilor din „Tara Lapusului”	Primaria Targu Lapus			Tara Lapusului, jud. Maramures	
97		Maramures – Turism Montan	CJ Maramures	Reabilitarea traseelor turistice montane, marcarea acestora pe PUG, omologarea, identificarea administratorului, Cresterea potentialului turistica al Maramuresului, includerea traseelor montane omologate in programele turistice a turismul montan. Crearea unui impact major al turismului montan prin oferirea de trasee turistice omologate, conditii de parcurgere in siguranta, mediu inconjurator protejat, marcarea corespunzatoare.	Traseu Turistic Omologat in Masivul in Parcul National Muntii Rodnei 1) Borsa – Pietrosul –Tarnita la Cruce; Borsa – Săua Stiol- Săua Gargalau; Borsa - Cascada Cailor Pasul Prislop;Trasee Turistice omologate in muntii Gutai 2) Ignis Gutai – Creasta Cocosului; Baia Sprie – Valea Porcutului- Chiuzbaia - Groapele; Limpedeaa – Groape Ignis; Cabana Mogosa- Complexul Suior – Poiana Boului; Din traseul Huta - Netedul portiunea Izvoare – Netedul; rasee montane omologate in imprejurimile orasului Baia Mare 3) Baia Mare – Dealul Florilor – Piatra Soimului; Baia Mare – Lacul Bodi Ferneziu- Piatra Soimului; 4) Trasee la care s-au modificat marcajele, care pot fi omologate 5) Usturoi – Plestioara; Limpedeaa – Groapa Ignis – Izvoare – Baia Sprie – Lacul Bodi- Baia Sprie- Cabana Plesca –Strunga Tiganului – Cabana Izvoare- Varful Ignis;Trasee montane turistice modificate pe sectoare limitate 6) Limpedeaa – Groapa Chiuzbai – Izvoare – Buze; Baia Mare –Valea Usturoiului – Plestioara;lapa – Cabana Agris-cascada Strungi. Infiintarea de trasee turistice in lacul Natural Muntii Maramuresului si pe dealurile la Preluca	M-tii Rodnei M-tii Gutai Baia-Mare	-
98		Turism Medieval la Cetatea Zinir	Consiliul Local Seini si parteneri privati	Cresterea gradului de atractivitate turistica a zonei si modernizarea infrastructurii pana la ruinele Cetatii Zinir.	1. Identificare parteneri privati 2. Realizarea lucrarilor de infrastructura (drum de acces) 3. Punerea in valoare a site-ului arheologic. 4.	Seini ,jud. Maramures	300.000 EURO

DEZVOLTAREA TURISMULUI IN JUDEȚUL MARAMUREȘ 2007-2013

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAR E	BUGET
					Realizarea unei Cabane Turistice cu utilitatile si dotarile aferente.5. Promovare, mediatizare zona turistica si introducerea in circuitul turistic.		
99		Turism Medieval la Cetatea Chioarului	Consiliul Local Remetea Chioarului si parteneri privati	Cresterea gradului de atractivitate turistica a zonei si modernizarea infrastructurii pana la ruinele Cetatii Chioarului, secolul XIII-XVIII.	1. Identificare parteneri privati 2. Realizarea lucrarilor de infrastructura (drum de acces) 3. Punerea in valoare a site-ului arheologic.4. Realizarea unei Cabane Turistice cu utilitatile si dotarile aferente.5. Promovare, mediatizare zona turistica si introducerea in circuitul turistic.	Remetea Chioarului, jud. Maramures	500.000 EURO
100		Turism Medieval la Cuhea	Consiliul Local Bogdan Voda	Cresterea gradului de atractivitate turistica a zonei si modernizarea infrastructurii pana la ruinele necropolei medievale a si a bisercii de piatra de la Manastirea Cuhea secolul XIII-XIV.	1. Realizarea lucrarilor de infrastructura (drum de acces)2. Punerea in valoare a site-ului arheologic.3. Realizarea unei Cabane Turistice cu utilitatile si dotarile aferente.4. Promovare, mediatizare zona turistica si introducerea in circuitul turistic.	Bogdan Voda, jud. Maramures	500.000 EURO
101		ArtPark Cernesti - arta traditionala si moderna	CJ Maramures		Dezvoltarea infrastructurii locale si regionale, a potentialului economic, traditiilor culturale, mestesugaresti, a oportunitatilor pentru organizarea unor festivaluri de arta si turistice	Cernesti, jud. Maramures	-
102		„Drumul Aurului si al Florilor de Mina”	Primaria Baia Mare	Tranformarea locatiilor miniere (Sasar , Valea Rosie, Dealul Crucii, Suior, Nistru-Baita) din municipiul Baia Mare si din zona metropolitana in locatii care sa prezinte interes turistic. Creerea in cadrul unitatilor metalurgice-in restructurare (ex. Romplumb) a unor locatii tip “muzeu industrial” , cuprinzind echipamente si tehnologii miniere istorice. Dezvoltarea unui sistem de valorificare a “Florilor de Mina” prin creerea unor trasee turistice in minele in care Florile de Mina exista native	- Elaborarea studiului de fezabilitate, - Elaborarea analizei economice - Elaborarea analizei financiare - Evaluarea impactului asupra mediului - Elaborarea planurilor arhitecturale - Elaborarea documentatiei de licitatie - Inceperea constructiei - Finalizarea si darea in folosinta a circuitului	Baia Mare	5 M Euro
103		Circuitul caselor memoriale	Consiliul Judetean Maramures, Consiliul local Basesti, Consiliul local Sisesti, Consiliul local Coltau	Realizarea unui circuit tematic cultural pentru punerea in valoare a caselor memoriale : Gheorghe Pop de Basesti, Vasile Lucaciu si Petofi Sandor, oameni de cultura si mari inaintasi ai neamului .	reabilitarea cladirilor care adapostesc casele memoriale Gheorghe Pop de Basesti, Vasile Lucaciu si Petofi Sandor amenajarea unor cladiri anexe : grupuri sanitare, oficiu pentru bilete si vanzarea de materiale promotionale amenajarea unor alei pietonale si imprejmui, promovarea caselor memoriale si a circuitului prin pliante, brosure si pe internet.	Basesti, Sisesti, Coltau-jud. Maramures	500.000
104		Drumul prelucrarii aurului – circuit minier – drumului aurului din	Consiliul Judetean Maramures si parteneri locali	Dezvoltare turism	Sprijinirea realizarii unei retele de pensiuni turistice in Zona Borsa Identificarea traseelor specifice respectiv Logolda Cavnic (topitoria de aur) – Muzeul de Mineralogie – Vechea	Baia-Mare, Cavnic	10.000.000 MEuro

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAREA	BUGET
		topitorie la monetarie			Monetarie a orasului Baia Mare Reabilitarea constructiv-functionala a cailor de acces spre zona miniera Cavnic Elaborarea unei strategii si a unui program de colaborare/comunicare/informare intre centrele de turism realizarea de materiale promotionale		
105		Dezvoltarea infrastructurii turistice in zona turistica Novat-Valea Vaserului	Consiliul Local Viseu de Sus	Reabilitarea si dezvoltarea infrastructurii de turism, inclusiv facilitati de agrement si prevederea de legaturi de transport la aceste facilitati	Reabilitarea a 7 km de drum acces pana la Poiana Novat Realizarea alimentarii cu apa si a retelei de distributie. Realizarea canalizarii si a statiei de epurare, pompare si a unui bazin vidanjabil. Realizarea alimentarii cu energie electrica -Amenajare partie de schi Realizarea unui grup sanitar Amenajarea unor alei pietonale Realizarea unui centru de inchirieri materiale sportive Realizarea infrastructurii de telefonie fixa. Amenajare sat vacanta care consta din : sediu central, 10 casute, 3 filigorii, o microferma, un bazin de inot si un bazin pentru pesti, teren de sport si o bisericuta de lemn	Viseu de Sus, jud. Maramures	3.250.000 Euro
106		Infrastructura Turistica in Judetul Maramures	CJ Maramures si Consilii Locale	crearea infrastructurii turistice favorabile pentru dezvoltare durabila a serviciilor/atractiilor turistice in zonele cu potential turistic. Asigurarea de locatii pentru turistii care doresc sa-si petreaca sfarsitul de saptamana, un concediu sau timpul liber in mijlocul naturii, admirand frumusetile oferite de natura intr-un climat ecologic natural..	-menajarea de locuri de campare omologate in zone montane cu atractie turistica, - Poiana Boului; - Cavnic; - Borsa Statiune; - Borsa Prislop; - Valea Vaserului; - Buteasa	- Poiana Boului; - Cavnic; - Borsa Statiune; - Borsa Prislop; - Valea Vaserului; Buteasa , jud.Maramures	min 200 000 euro- maxim 500.000 euro/loc campare
107		Rezervatii naturale din zona Baia Mare	Primaria Baia Mare	Amenajarea, marcarea si semnalizarea drumurilor de acces si locatiilor (poteci marcate intr-un circuit cu raza de 15 km) pentru rezervatiile/ariile protejate/monumente ale naturii din perimetrul municipiului Baia Mare: Rezervatia de castan comestibil Baia Mare.	Marcarea traseelor turistice spre rezervatiile naturale si monumente ale naturii din regiune Semnalizarea locatiilor cu tablite/panouri specifice (inclusiv ingradiri/imprejmuii unde este cazul) Ecologizare	Zona Baia Mare	50.000 Euro

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAR E	BUGET
				Coloanele de andezit de la Limpedea – Ferneziu. Rezervatia paleontologica de la Chiuzbaia Lacul Albastru Taul lui Dumitru Rozeta de piatra Ilba Mlastina oligotrofa Vlasinescu Crestea Cocosului Rezervatia de stejar pedunculat Bavna Arbori seculari ocrotiti (monumente ale naturii – castan, tisa, ginkgo biloba, stejar, arbore de lalele, chiparos, etc.)	Promovarea circuitului turistic		
108		City Parc	Primaria Baia-Mare		- refacerea infrastructurilor turistice din zona parcului municipal, conform cu Planul Urbanistic Zonal (anexa 2) pe o suprafata de cca. 20 ha prin: - extinderea si dezvoltarea zonei de agrement in Parcul municipal si in Cimpul Tineretulu - dezvoltarea aspectului cultural al zonei cu dotari care sa respecte specificul zonei si care sa raspunda cerintelor actuale si de viitor - ridicarea valorii plastice a zonei cu amenajari peisagere care sa devina puncte de interes turistic si de agrement - corectarea circulatiile rutiere si pietonale existente, sa extindem aleile de promenada impusa de caracterul zonei , sa asiguram spatii de parcare - termen de implementare 16 luni	Baia Mare	6.5 mil Euro Cofinantare – 0.5 mil Euro
109		Dealul Florilor	Primaria Baia Mare		- Imbunatatirea atractivitatii turistice din orasul Baia Mare, expus la restructurarea industrială din domeniul mineritului si industriei textile. - Creerea unei zone purtatoare de dezvoltare a turismului si eco_business in zona urbana numita Dealul Florilor, prin dezvoltarea unui SPATIU fizic, logic si informational adecvat unei interactiuni optime a Cererii cu Oferta turistica	Baia Mare	800.000 Euro
110		Drumul castanelor	Primaria Baia Mare		- exploatarea resurselor naturale, culturale si istorice ale Municipiului Baia Mare. - Ecologizarea zonelor (locatiilor) degradate prin activitatea miniera, cu potential de reconversie spre site-uri turistice - posibilitatea de a oferi turistilor prilejul cunoasterii aspectelor variate ale traditiilor maramuresene si cercetatorilor posibilitatea	Baia Mare	5.5 M Euro Cofinantare – 0,5 M Euro

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAR E	BUGET
					studiului faptelor de cultura rurala, in scopul constientizarii valorii pe care o reprezinta aceasta mostenire. - amenajarea si marcarea traseului turistic amintit, organizarea unui Punct de Informare Turistica - reconversia galeriei de mina din Valea Rosie este necesara pentru a se face cercetari asupra structurii, pregatirea unor propuneri pentru noi destinatii		
111		Dezvoltarea infrastructurii in zona turistica Poiana Novat, Valea Vaserului	Primaria Viseu de Sus	- amenajarea râului Vaser (curatirea lui, consolidarea malurilor, realizarea de cascade, popularea cu peste); - consolidarea liniei ferate pentru siguranta si scurtarea timpului de acces pâna la Faina; - cresterea spatiilor de cazare pe Vaser (construirea de cabane); - posibilitati de agrement: pescuit, vânatoare, canoe, motocros, locuri de joaca pentru copii, etc.; - refacerea bailor de la Novicior si darea lor in folosinta; - valorificarea apelor minerale (imbuteliere); - amenajarea in scop turistic a fostului spital din timpul razboiului, sapat in stânca la Novicior; - refacerea sub o anumita forma a cimitirului de la Miraj si darea lui in circuitul turistic; - prezentarea ca obiectiv turistic a barajului de la Macârlau; - reactivarea pastravariei de la Faina;	atul de vacanta va cuprinde amenajarea rmatoarelor obiective: 10 - case tip cabane montane pentru 4 – 6 persoane fiecare; 1 - Sediul administrativ cu: camere de cazare, oficiu, salon exceptie, sala de primire; 1 - Teren de sport multifunctional (fotbal, handbal, volei, baschet si istă de alergări); 3 - Terenuri de tenis de câmp; 1 - Amenajare pârtie de schi cu instalatie de teleschi menajată pe o lungime de 1200 m, cu o diferentă de nivel de 170 m si o lățime minimă de 30 m. 1 – intru inchirieri materiale sportive. Reabilitarea a 7 m drum acces auto până la Novăt, inclusiv menajare parcare la Novăt 1 - Bazin pentru inot ; - Bazin pentru cresterea pestilor; 4 - Filigorii; 2 - rupuri sanitare exterioare cu dusuri; 1 – microferma de animale; 1 – Loc amenajat pentru ampere. Zona rezidentiala de agrement va uprinde: 1 – Biserica de lemn; 1 - Complex comercial; 1 - Hotel - restaurant; 297 – case de acanta private.	Poiana Novat Valea Vaserului Viseu de Sus, jud.Maramureș	3.829.341 Euro
112		Mineritul ca atractie turistica	CJ Maramures Primaria Baia Sprie Primaria Cavnic Primaria Baiut Primaria Borsa	Amenajarea unor galerii, masini de extractie abataje, filoane de minereuri, etc. in vederea valorificarii turistice a trecutului minier, amenajarea unor muzee la intrarea in galerie (având o parte de exponate legate de munca in subteran si alta de minerale), respectiv punerea in valoarea a unei topitorii de aur. Lucrarile se vor realiza in cadrul minelor ce urmeaza a fi inchise: Baia Sprie, Baiut, Cavnic, Borsa	- Amenajarea a 10 km de galerie, a 4 masini de extractie (lifturi miniere) a 4 cladiri muzeu - Realizarea unor lucrari de reabilitare si conservare a topitoriei de aur din Cavnic (LOGOLDA). - Modernizarea a 3 km de drum pentru legatura cu drumurile judetene si nationale	Baia Sprie Cavnic Baiut Borsa	2,5 M Euro
113		Reabilitarea Castelului Pribilesti	Consiliul Judetean Maramures, Consiliul	Reabilitarea Castelului de la Pribilesti si amenajarea unui complex hotelier de 4 stele cu dotari de talie europeana si cu posibilitatea organizarii unor	Reabilitarea drumului de acces pana la Castelul Pribilesti Realizarea alimentarii cu apa si a retelei de	Satulung, Jud.	3.500.000 Euro

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAR E	BUGET
			local Satulung	manifestari artistice sau simpozioane	distributie Realizarea canalizarii si a statiei de epurare , pompare si a unui bazin vidanjabil. Realizarea alimentarii cu energie electrica Amenajarea unor alei pietonale Realizarea infrastructurii de telefonie fixa. Reabilitarea cladirii castelului respectand aspectul original. Realizarea unei imprejmui si a unor locuri de parcare acoperite.Realizarea unui mini complex sportiv in curtea castelului : teren tenis, bazin de inot, sauna, etc. Amenajarea gradinii. Promovarea castelului prin pliante, brosuri, pagina web	Maramures	
114		Zona turistica si de agrement Firiza	Primaria Baia Mare		Modernizare drum acces in zona si spatii de parcare Racordarea la utilitati (curent, apa, canal); Realizarea partii de schi Hija; Amenajare lac Amenajare trasee agrement (sanius, mountinbyke, spert extrem, paintball, etc.);	Baia Mare	1,5 M Euro
115		Dezvoltare turism balnear	Primaria Baia Mare	Imbunatatirea atractivitatii turistice din orasul Baia Mare , expus la restructurarea industriala din domeniul mineritului si industriei textile.	Creerea unei zone purtatoare de dezvoltare a turismului si eco_business in zona urbana numita Dealul Florilor, prin dezvoltarea unui SPATIU fizic, logic si informational	Zona Dealul Florilor, Baia- Mare	800.000 Euro
116		Dezvoltare retea pensiuni turistice zona Valea Izei	Consiliul Judetean Maramures si parteneri locali	Dezvoltarea turismului rural	Sprijinirea realizarii unei retele de 11 pensiuni turistice in Zona Valea Izei Identificarea spatiilor specifice Reabilitarea constructiv-functionala si dotarea corespunzatoare a pensiunilor (identificarea si punerea in valoare a potentialului de agrement a zonei) Instruirea de personal Elaborarea unei strategii si a unui program de colaborare/comunicare/informare intre retele existente la nivelul judetului Realizarea de materiale promotionale	Valea Izei, jud. Maramures	1.350.000
117		Dezvoltare retea pensiuni turistice zona Lapus	Consiliul Judetean Maramures si parteneri locali	Dezvoltarea turismului rural	Sprijinirea realizarii unei retele de 8 pensiuni turistice in Zona Lapus; Identificarea spatiilor specifice Reabilitarea constructiv-functionala si dotarea corespuanzatoare a pensiunilor (identificarea si punerea in valoare a potentialului de agrement a zonei) Instruirea de personal Elaborarea unei strategii si a unui program de	Valea Izei ,Jud. Maramures	960.000 Euro

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAREA	BUGET
					colaborare /comunicare/informare intre retele existente la nivelul judetului; Realizarea de materiale promotionale		
118		Dezvoltare retea pensiuni turistice zona Sighet – Vadu Izei – Mara – Cosau	Consiliul Judetean Maramures si parteneri locali	Dezvoltarea turismului rural	Sprijinirea realizarii unei retele de 14 pensiuni turistice in Zona Sighet – Vadu Izei – Mara – Cosau; Identificarea spatiilor specifice Reabilitarea constructiv-functionala si dotarea corespunzatoare a pensiunilor (identificarea si punerea in valoare a potentialului de agrement a zonei) Instruirea de personal Elaborarea unei strategii si a unui program de colaborare/comunicare/informare intre retele existente la nivelul judetului Realizarea de materiale promotionale	zona Sighet – Vadu Izei – Mara – Cosau	1.680.000 Euro
119		Reabilitarecentru centrului istoric al municipiului Sighetu Marmatiei	Primaria municipiului Sighetu Marmatiei	Protejarea, conservarea si valorificarea patrimoniului cultural national prin preluarea in contemporaneitate a valorilor patrimoniului cultural aparținând unor etape istorice reprezentative din istoria municipiului Sighetu Marmatiei si a Maramuresului Istoric si prin amenajarea unui Centru multifunctional (informare si consiliere cetateni, cultural, de afaceri, turistic, club „Europa” etc.) in centrul istoric al orasului (cladirea fostei Prefecturi a judetului Maramures).	Amenajarea unui Centru multifunctional Preluarea in contemporaneitate a valorilor patrimoniului cultural		500.000 Euro
120		Modernizare drum Baia Mare - Sapânta pe ruta DN 183	CJ Maramures	Modernizare infrastructuri transport pentru a se alinia standarelor europenes;	Modernizare drum infrastructura prin realizarea strat usor de bitum, constructia si reabilitare de poduri pavate si pe o lungime de 180 m, lucrari de arta si protectie 27,00km de la statiunea Izvoarele la Localitatea Sapânta	Izvoarele-Sapânta, jud. Maramures	6.650 MEuro
121		Drumuri turistice perimontane, judetul Maramures	Consiliul judetean Maramures	Facilitare acces zone turistice	Realizarea urmatoarelor drumuri turistice Drum turistic Baia Mare - Sapânta Drum turistic Tautii Magheraus - Ulmoasa - Luna Ses (Negresti Oas judetul Satu Mare) Drum turistic Mogosa - Suior - Cavnic Drum turistic Strâmbu Baiut – Botiza Drum turistic Ocna Sugatag – Cavnic – Baiut (DJ 109F)	Drum turistic Baia Mare - Sapânta Drum turistic Tautii Magheraus - Ulmoasa - Luna Ses (Negresti Oas judetul Satu	40.000.000 euro

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAREA	BUGET
						Mare) Drum turistic Mogosa - Suior - Cavnic Drum turistic Strâmbu Baiut – Botiza Drum turistic Ocna Sugatag – Cavnic – Baiut (DJ 109F)	
122		Amenajarea unui sat de vacanta si zona de agrement in Poiana Novat – Valea Vaserului	Primaria orasului Viseu de Sus	Regenerarea Vaii Vaserului	Refacere si creare infrastructurituristice	Valea Vaserului, jud. Maramures	2.235.100
123		GUTINUL Turistic	Asociatia „Microregiunea de dezvoltare a Turismului Muntii Gutinului	- Amenajarea unui domeniu schiabil si a unor piste de saniute - Realizarea unui drum care sa circumscrie Muntii Gutinului - Modernizarea si dezvoltarea cailor de acces spre zonele turistice - Amenajarea unor trasee turistice si marcarea acestora - Amenajarea unor trasee pentru ciclism si mountain-bike - Viabilizarea râurilor si lacurilor prin populare cu pastravi	- Amenajarea unui domeniu schiabil având circa 60 km de pârtie in locatiile Izvoare, Mogosa, Gutin, Baiut, dotate cu instalatii de transport pe cablu si construirea a doua piste de schi fond cu toate dotarile aferente in locatiile Izvoare si Poiana Boului-Gutin. - Amenajarea unui drum perimontan centrat pe Muntii Gutinului, cu doua componente: parte carosabila pentru regimul auto si o parte pista de ciclism, care pe timp de iarna vor fi utilizate ca pista de schi fond. In mare parte traseul va coincide cu cel al drumurilor forestiere existente, lungimea acestoara fiind de 12 km. - Caile de acces spre zonele turistice vor fi modernizate. Astfel se vor moderniza drumurile judetene: DJ 183 si DJ 183B – Izvoarele – Baia Mare si Izvoarele – pasul Hanul Pinteia si DJ 184 Baia Sprie – Cavnic, DJ 109 F Baiut – Ocna Sugatag, in lungime totala de 105 km, respectiv se vor moderniza drumuri forestiere in lungime de 30 km. - Vor fi amenajate un numar de 48 trasee	Baia Sprie Tautii Magherus Baia Mare Sisesti Cavnic Baiut Budesti Ocna Sugatag Desesti-Izvoarele	95.000.000

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAR E	BUGET
					turistice, respectiv se va realiza o harta turistica a microregiunii - Se va realiza o pista de ciclism in jurul muntelui Gutin de circa 12 km cu posibilitatea de a accede pe creasta muntelui		
124		Promovarea agroturismului si a ocupatiilor traditionale, din localitatile aflate in zona Muntilor Tibles	Prim. Targu Lapus			Zona M-ti Tibles	Jud. Maramures
125		Dezvoltarea turistica a zonei Borsa	Consiliul local al orasului Borsa	Dezvoltare potential turistic	Pârția Olimpica (Buza Dealului)- propusa spre realizare in cadrul proiectului "Dezvoltarea statiunii turistice Borsa - PHARE 2001 - infrastructura mare" + instalatie de transport pe cablu telegondole. 2. Pârția Olimpica (Buza Dealului)- varianta 2; 3. Pârția Cimpoiesu + instalatie de transport pe cablu telescaun. 4. Pârția Piatra Rea + instalatie de transport pe cablu telegondole. 5. Pârția Borsa omologata Slalom "G"- existenta + instalatie de transport pe cablu telescaun 2 locuri. 6. Instalatie telescaun de legatura intre domeniile schiabile. 7. Pârția Stiol + Instalatie schi lift existent spre vârful Stiol 8. Pârția Puzdrele + instalatie de transport pe cablu telegondole. 9. Pârția Puzdrele Cabana 1+ instalatie de transport pe cablu telescaun 6 locuri 10. Pârția Puzdrele Cabana 2+ instalatie de transport pe cablu funicular sautelescaun puls	Borsa, jud. Maramures	-
		Muzeul km o	Muzeul Maramuresului si Primaria Sighetu Marmatiei	Punere in valoare si promovare	Imbunatatirea experientei turistice prin crearea conditiilor necesare unei functionari la nivel european.	Sighetu Marmatiei	

Materialul este structurat după compilarea Planului regional de dezvoltare a turismului în regiunea Nord Vest.

Consiliul Județean Maramureș – octombrie 2006